

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2007. gada darba pārskats

Rīga, 2008

Saturs

Bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums.....	3
Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība.....	6
Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika.....	12
Informācijas pakalpojumu attīstība.....	16
Novadpētniecības darbs.....	22
Projektizstrāde.....	25
Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums.....	27
Bibliotēkas materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	32
Bibliotēkas personāls.....	34
Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums.....	38
Sadarbība ar pašvaldību.....	39
Bibliotēkas publicitāte un darbs ar sabiedrību.....	40

Pielikumi

Pārskats par RCB un tās filiālbibliotēku kopējo krājumu uz 2008. gada 1. janvāri

RCB un filiālbibliotēku izmantošanas rādītāji 2007. gadā

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku tālākizglītības pasākumu programma 2007. gadam

Bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums

Rīgas Centrālā bibliotēka (RCB) ir informācijas, izglītības, kultūras, sabiedriskās saskarsmes un novadpētniecības centrs Rīgas iedzīvotājiem un viesiem. RCB ir Rīgas Domes dibināta iestāde, kas strādā Rīgas Domes Kultūras departamenta (RDKD) pakļautībā.

RCB dibināta 1906. gadā un ir viena no vecākajām Latvijas publiskajām bibliotēkām. Centrālā bibliotēka ir administratīvais, saimnieciskais, metodiskais, profesionālās vadības un SBA centrs visām tās filiālbibliotēkām. Apkalpojot pilsētas iedzīvotājus un viesus, RCB savā darbībā aptver visu Rīgas teritoriju. 2005.gadā bibliotēka tika akreditēta un tai tika piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss.

Rīgas Centrālās bibliotēkas administrācija: direktore Dzidra Šmita, direktora vietnieks saimnieciskajā darbā Jānis Plaudis, direktora vietniece bibliotekārajā darbā Doloresa Veilande un direktora vietniece automatizācijas darbā Andra Vīta

RCB ir Latvijas Bibliotekāru biedrības biedre un IFLA institucionālā biedre, tā sadarbojas ar citām Rīgas kultūras iestādēm, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām (invalidu, pensionāru, nacionālajām kultūras biedrībām).

2007.gadā lietotāju bibliotekārā un informacionālā apkalpošana tika veikta Rīgas Centrālajā bibliotēkā un 44 tās filiālbibliotēkās (RCB Mangaļu filiālbibliotēka telpu problēmu dēļ ir iekonservēta), kā arī RCB grāmatu izsniegšanas punktā „Saulaino dienu bibliotēka” Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā.

RCB funkcijas:

- nodrošināt operatīvu un kvalitatīvu bibliotēku pakalpojumu sniegšanu bibliotēku lietotājiem;
- nodrošināt bibliotēkai nepieciešamo iespieddarbu un citu dokumentu komplektēšanu, sniegt organizatorisko un metodisko palīdzību filiālbibliotēkām;
- nodrošināt jaunieguvumu bibliotekāro apstrādi un nodošanu filiālbibliotēkām;
- nodrošināt repozītīvbibliotēkas funkcijas filiālbibliotēkām;
- organizēt bibliotēku, literatūru un lasīšanu popularizējošos pasākumus;
- nodrošināt bibliotēku darbinieku apmācību un tālākizglītību;
- plānot bibliotēku tīkla attīstību Rīgā;
- nodrošināt bibliotēku apsaimniekošanu un uzturēšanu, saskaņojot to ar RDKD;
- iesaistīties valsts starpbibliotēku abonementa un starptautiskā starpbibliotēku abonementa sistēmā;
- atbilstoši piešķirtajiem budžeta līdzekļiem nodrošināt jaunu informācijas tehnoloģiju ieviešanu;
- veidot bibliotēku krājumus, papildināt, uzturēt un saglabāt tos, veikt uzskaiti;
- atbilstoši piešķirtajiem budžeta līdzekļiem nodrošināt reto grāmatu restaurāciju;
- pēc citu bibliotēku pieprasījuma bez maksas uz laiku izsniegt iespieddarbus u. c. dokumentus;
- organizēt bibliotēkas darbu atbilstoši bibliotēku darba nacionālo standartu prasībām;
- veicināt bērnu un jauniešu vēlmi lasīt un izkopt viņu iemaņas informācijas tehnoloģiju un līdzekļu lietošanā;
- nodrošināt valsts un pašvaldības institūciju sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību;
- sniegt nepieciešamās ziņas par RCB un filiālbibliotēku krājumu nacionālajam kopkatalogam;
- nodrošināt iespēju izmantot bibliotēku pakalpojumus visiem lietotājiem neatkarīgi no viņu dzimuma, vecuma, rases, tautības, veselības stāvokļa, dzīvesvietas utt., kā arī rūpēties par atbilstošu bibliotēkas aprīkojumu personām ar kustību traucējumiem un redzes traucējumiem;
- pārvaldīt RCB rīcībā esošos materiālos un finanšu resursus un, saskaņojot ar RDKD, nodrošināt to racionālu un lietderīgu izlietošanu;
- noteiktajā kārtībā regulāri iesniegt pārskatus par savu darbību RDKD un citām institūcijām;
- nodrošināt publisku pieejamību bibliotēkas darbības pārskatam.

Tālākā RCB darbības pilnveides procesā ietilpst virtuālās bibliotēkas attīstība, pilnīga bibliotekāro procesu automatizācija, valsts un Rīgas pilsētas pašvaldības institūciju informācijas pieejamības nodrošinājums bibliotēkas apmeklētājiem, bērnu un jauniešu informācijas centru izveide, dažādu kursu un interešu grupu darbības veicināšana, sadarbība ar skolām, pirmsskolas iestādēm, dienas centriem un pensionātiem, rūpējoties par sabiedrības mūžizglītību un integrāciju, kā arī par lasīšanas veicināšanu, literatūras popularizēšanu un kultūras pasākumu pieejamību.

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu novadpētniecības funkcijas realizāciju, tiek plānoti un veikti RCB vēstures un darbības pētījumi, sagatavotas elektroniskās un iespiestās publikācijas. Lai sekmētu un uzlabotu RCB darbību un pakalpojumus, tiek veikta regulāra lasītāju interešu un vajadzību izpēte.

2007. gada 21. augustā Doloresa Veilande uzstājās ar prezentāciju „Pārmaiņas Rīgas Centrālajā bibliotēkā pēc neatkarības atgūšanas (1991 – 2007)” IFLA apvienotajā Metroloļu bibliotēku un Menedžmenta un mārketinga sekcijā IFLA gadskārtējā kongresā Durbanā (Dienvidāfrika).

RCB direktora vietniece Doloresa Veilande uzstājas IFLA kongresā

2007.gadā tika veikta RCB filiālbibliotēkas „Avots”, „Laima”, „Vinnijs”, „Burtnieks” un Pļavnieku, Mežciema, Bergu, Mārtiņa, Bolderājas, Šampētera filiālbibliotēkas akreditācijas pārbaude. Latvijas Bibliotēku padomes apstiprinātā Bibliotēku akreditācijas komisija apmeklēja minētās filiāles un iepazinās ar to darbu. Apmeklētās filiāles tika vērtētas pozitīvi, un tām piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība

Atskaites gadā RCB pakalpojumus izmantoja **73536** reģistrēti bibliotēku **lasītāji**. Kopumā RCB un tās filiālbibliotēkās bijuši **1153902** bibliotēku **apmeklējumi**, **3095969** dažādu informācijas nesēju **izsniegumi**. Bibliotēkas atrašanās vieta, iedzīvotāju sastāvs, piedāvāto pakalpojumu klāsts ietekmē un veido bibliotēkas lietotāju sastāvu, kā arī piedāvāto pakalpojumu izmantošanas intensitāti. Daudzi lasītāji izmanto RCB lietošanas noteikumos paredzēto iespēju, ka, reģistrējoties jebkurā RCB nodaļā vai filiālbibliotēkā, lasītājs iegūst ne tikai tiesības saņemt līdzņemšanai dokumentus no attiecīgās bibliotēkas abonementa krājuma, bet uz vietas izmantot jebkuras citas RCB filiālbibliotēkas lasītavas krājumu. Līdz ar to samazinājies reģistrēto lasītāju skaits. Apmeklējuma un izsnieguma rādītāju samazināšanās ir tendence visā pasaulē, kas saistīta ar datoru un interneta pieejamības pieaugumu cilvēkiem viņu dzīvesvietās, kas dod iespēju ne tikai komunicēt globālajā tīklā, bet arī lasīt periodiskos izdevumus, grāmatas, meklēt tematiski daudzveidīgu informāciju u.c. Samērā bieži, apmeklējot bibliotēku, tiek izmantoti tikai datorpakalpojumi, īpaši interneta pakalpojumi, kas ir izsnieguma rādītāju samazināšanās cēlonis. Bibliotēkā darba rādītājus skat. 2.pielikumā.

2007.gada darba prioritātes bija: automatizācijas procesi un to pilnveidošana - rekatalogizācija un darbs pie RCB veidotajām datubāzēm, darbs ar krājumu un tā atklāsme, dažādu lasītāju grupu apkalpošana un lietotāju apmācība, novadpētniecības darbs, publicitāte un darbinieku tālākizglītība.

Lietotāju apkalpošana RCB notiek atbilstoši Latvijas likumdošanai, LR Ministru Kabineta noteikumiem un RCB un tās filiālbibliotēku lietošanas noteikumiem, kuru jaunā redakcija stājās spēkā 2007.gada 17.aprīlī. RCB maksas pakalpojumu cenrādis Rīgas Domē tika apstiprināts 2007.gada 9.janvārī.

2007. gadā RCB filiālbibliotēkās veikti daudzveidīgi pasākumi, lai pilnveidotu bibliotekāro pakalpojumu klāstu iedzīvotājiem. Uzmanība tika pievērsta bibliotēku apkalpes rajona specifikai atbilstošu lasītāju grupu bibliotēkārās apkalpošanas uzlabošanai un lasīšanas popularizēšanai šo lasītāju vidū.

Tradicionāli viena no prioritārajām lasītāju grupām bibliotēkās ir **bērni un jaunieši**, jo ir vieni no aktīvākajiem bibliotēku apmeklētājiem - 25 892 (35% no lasītāju kopskaita). 2007. gadā bibliotekārie pakalpojumi bērniem un jauniešiem bija pieejami RCB un visās filiālbibliotēkās, pastiprināti šo darbu veica RCB Bērnu literatūras nodaļa, sešas bērnu filiālbibliotēkas (RCB filiālbibliotēka "Burtnieks", "Vinnijs", "Zvirbulis" un Grīvas, Mārtiņa, Sarkandaugavas filiālbibliotēka), kā arī RCB Bolderājas, Daugavas, Iļģuciema, Imantas, Ķengaraga, Pļavnieku filiālbibliotēka. Vairākās RCB filiālbibliotēkās veikti telpu un bērnu literatūras krājuma labiekārtošanas pasākumi (Bišumuižas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Avots", "Zemgale", „Kurzeme” u.c.).

RCB 2007. gadā bērniem un jauniešiem bija iespēja piedalīties starptautiska un valsts mēroga lasīšanas veicināšanas pasākumos - Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa (RCB Bērnu literatūras nodaļa un 14 filiālbibliotēkas),

LNB programmā "Bērnu žūrija" (RCB Bērnu literatūras nodaļa un 14 filiālbibliotēkas) un "Pirmā tikšanās ar bibliotēku" (6 filiālbibliotēkas). Piedaloties vairākām filiālbibliotēkām, RCB tika organizēti vienoti pasākumi: konkurss "Mana Latvija", programmas "Bērnu žūrija" noslēguma pasākums, Bibliotēku nedēļa (veltīta izcilās bērnu rakstnieces A.Lindgrēnas 100. dzimšanas dienai).

Liela uzmanība bibliotēkās tika veltīta darbam ar **pirmsskolas vecuma bērniem un viņu vecākiem**. Apzinoties vecāku noteicošo lomu lasītprieka veidošanā, bibliotēkās notikuši izglītojoši pasākumi šai auditorijai: informācijas diena vecākiem „Bērnu attīstības iespējas Imantas bibliotēkā” (RCB Imantas filiālbibliotēka), pasākums "Ko lasīt pirmsskolniekam?" (RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Vairākas RCB filiālbibliotēkas pirmsskolas izglītības iestādēs izplatīja RCB veidoto bukletu "Palasīsim!". Mazuļi kopā ar vecākiem tika aicināti uz apmācību ciklu RCB Imantas filiālbibliotēkā ("Mazs bērns bibliotēkā" (1,5 – 3,5 gadi) – 35 nodarbības; "Saulstariņi" (4 gadīgie bērni) - 10 nodarbības; "Kāpēcīšu skola" (5 - 7 gadi) – 60 nodarbības) un RCB Bolderājas filiālbibliotēkā "Ziņkārīgo kāpēcīšu" lasītāju kluba nodarbībās, kuras vadīja pedagoģe Lilija Kļevicka. Uz pasākumu "Lasām kopā ar māmiņu un tēti!" tika aicināti RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkas lasītāji, bet RCB Berģu filiālbibliotēkā pasākumos „Naksniņas stāsti” mazuļi kopā ar vecmāmiņām klausījās jaunākās bērnu literatūras fragmentu lasījumos.

Pateicoties aktīvai sadarbībai ar pirmsskolas izglītības iestādēm, strauji palielinājies mazo lasītāju skaits RCB Ķengaraga filiālbibliotēkā, gada laikā notikuši vairāki pasākumi – ekskursijas uz bibliotēku, regulāri grāmatu apskati, skaļās lasīšanas pasākumi, "spēļu stundas", "derīgo padomu stundas" ("Uz ceļa uzmanies!", "Būsim pieklājīgi!", "Neblēņo ar uguntiņu!" u.c.).

Pamatskolas skolēniem RCB piedāvātais aktivitāšu un pasākumu klāsts bija plašs un daudzveidīgs. Popularitāti atguvusi skaļās lasīšanas tradīcija bibliotēkā (fragmenti no A.Lindgrēnas grāmatām, pasākumi Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā u.c.), bērni labprāt piedalījušies dažādos konkursos (RCB Berģu, Daugavas, Grīziņkalna, Ilģuciema, Jaunciema, Pļavnieku, Torņakalna, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā "Rēzna").

Visās RCB filiālbibliotēkās pamatskolas skolēniem tika piedāvāts iepazīties ar materiālu klāstu, kas izvietots izstādēs (bērnu zīmējumu un rokdarbu izstādes, tematiskās izstādes; foto galerijas u.c.).

Izglītojoši pasākumi notikuši vairākās RCB bibliotēkās – par svarīgiem notikumiem Latvijas vēsturē uzzināja 6., 9. klašu skolēni RCB Mežaparka filiālbibliotēkā pasākumā "Kas ir Lāčplēša diena?", RCB Rēznas filiālbibliotēkā bērniem stāstīja par Eiropas valodu izcelšanos Svešvalodu dienā, RCB Sarkandaugavas bibliotekāri mudināja labāk iepazīties ar klasisko mūziku un baleta mākslu, kopā ar lasītāju grupu apmeklējot Latvijas Nacionālo operu. Lielu apmeklētāju atzinību guva muzikāls pasākums RCB Imantas filiālbibliotēkā "Franču mūzika Debisī skaņu virpulī", kurā ne tikai skanēja Debisī skaņdarbi, bet arī varēja iepazīties ar izcilā franču mākslinieka K. Manē gleznām, kas tika demonstrētas slaidrādes veidā (PowerPoint). Vairākās RCB filiālbibliotēkās bērni tika aicināti uz tikšanos ar rakstniekiem, māksliniekiem, populāriem cilvēkiem – I.Zanderi, V.Novikovu (RCB Bērnu literatūras nodaļa); U.Ausekli, U.Fridrihsonu, J.Anmani (RCB Pļavnieku filiālbibliotēka); J.Zvirgzdiņu (RCB Bērnu literatūras nodaļa, Sarkandaugavas filiālbibliotēka), I.Lapiņu (RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēka) Jāzepu Osmani (RCB filiālbibliotēka "Zemgale"), I.Līdaku (RCB izsniegšanas punkts BKUS) u.c.

Izklaidei, patīkamai brīvā laika pavadīšanai lasītāji tika aicināti uz pasākumiem "Pepijas balle" ar devīzi „Blēņas, tas ir jautri!” (RCB filiālbibliotēka "Vinnijs"), "Jautrais Rodžers" par pirātiem, kurā īpašu gaisotni radīja telpas dekorācija, greznā grāmatu izstāde, dalībnieki pirātu kostīmos (RCB Imantas filiālbibliotēka), tikšanās ar pašu Baltusu Dumidoru (Dailes teātra aktieris A.Siliņš) un profesori Maksūru (apgāda "Jumava" darbiniece) – grāmatu par Hariju Poteru varoņiem RCB izsniegšanas punktā Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā (BKUS).

Lai pilnveidotu bibliotekāro pakalpojumu klāstu **pusaudžiem un jauniešiem**, RCB filiālbibliotēkās tika veikts pētījums (skat. nod. "Bibliotēkas publicitāte un darbs ar sabiedrību"), kurā tika precizēts pusaudžu – RCB lasītāju skaits. Tematu aktualizējot, 2007. gadā RCB filiālbibliotēkās, vairāk nekā iepriekšējos gados, notikuši lasīšanu un bibliotēku popularizējoši pasākumi pusaudžiem un jauniešiem. RCB Jaunciema filiālbibliotēkā pasākumu kopums (informācijas par bibliotēku un bibliogrāfisko sarakstu par mācību literatūru izvietošana koledžas kopmītnēs) veicinājis krasu lasītāju skaita pieaugumu, bibliotēkas apmeklētību. Vairākās struktūrvienībās notikuši izglītojoši pasākumi: par dažādām profesijām, arī bibliotekāra, (RCB Bolderājas, Juglas filiālbibliotēka, RCB izsniegšanas punkts BKUS), par zinātni "A.Nobels un Nobela prēmijas laureāti" (RCB Ķengaraga filiālbibliotēka), par veselīgu dzīvesveidu "Padomā! Varbūt labāk nemēģināt?" - atkarību problēmas (RCB Bolderājas filiālbibliotēka), diskusija par datoratkarību ar Rīgas Domes Atkarību profilakses centra speciālisti (RCB izsniegšanas punkts BKUS) u.c. Ar sajūsmu RCB izsniegšanas punktā BKUS tika sagaidīts jauniešu vidū populārās grupas „Z-Scars” mūziķis Andris Kivičs.

Pusaudži interesējās par izdevumiem un materiāliem, kas izvietoti izstādēs "Daudz laimes, Mārtiņ Freimani!" (RCB Juglas filiālbibliotēka), "Populārās mūzikas zvaigznes" (RCB filiālbibliotēka "Tilts") un tematiskajās mapēs un kartotēkās "Tīņu mape" (RCB Ilģuciema filiālbibliotēka), "Jauniešu subkultūras" (RCB Ķengaraga filiālbibliotēka).

RCB filiālbibliotēkās apmeklētājiem pieejama informācija (saraksts) par visām Rīgas pilsētas sociālajām iestādēm, ar vairākām no tām bibliotēkas izveidojušas veiksmīgu sadarbību - informācijas izvietošana par bibliotēkas pakalpojumiem, kopīgi organizēti pasākumi u.c. Sociālajā mājā izvietots RCB Annas filiālbibliotēkas bibliotekārais punkts (regulāra izdevumu piegāde, pasākumi); RCB Mežciema filiālbibliotēkas bibliotekāri sniedz metodisku palīdzību pansionāta "Gaiļezers" bibliotēkai; RCB filiālbibliotēkas "Strazds" bibliotekāri organizē grāmatu apmaiņu, tikšanās lasītāju klubīnā organizē kolektīvs sociālajos aprūpes centros „Gaiļezers” un ”Mežciems”; RCB Nordeķu filiālbibliotēkas sadarbībā ar Kurzemes rajona sociālo dienestu tiek izplatīta aktuāla informācija par abu iestāžu darbu; regulāru RCB Berģu filiālbibliotēkas organizētu izdevumu piegādi un iepazīstināšanu ar interesantām izstādēm gaida sociālās aprūpes centra "Ezerkrasti" iemītnieki.

Labdarības pasākumus patversmē bezpajumtniekiem organizēja RCB Ķengaraga filiālbibliotēkas darbinieki – koncerts Mātes dienai (ģimeņu nodaļā) un Ziemassvētku sarīkojums, bet RCB Daugavas filiālbibliotēka dāvināja grāmatas nakts patversmei, rehabilitācijas centram "Zilais Krusts" un organizācijai „Pestīšanas armija”. Daudzveidīgs bibliotēkas pakalpojumu klāsts RCB bija pieejams **gados vecākiem cilvēkiem** – pārrunas par sociālo sistēmu Latvijā (RCB Daugavas filiālbibliotēka); dāmu rokdarbu izstādes (RCB Ķengaraga filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Zemgale" u.c.). Vairāki lasītāji ar nepacietību gaida interesantās tikšanās lasītāju klubos : senioru klubs „Sarma” - grāmatu apskati un pārrunas (RCB Pļavnieku filiālbibliotēka); senioru klubs „Saulīte” – pasākumi par Latvijas vēsturi, pasākumi izklaidei (RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka); klubs "Saulspuķe" – atraktīvi, jautri pasākumi (RCB Torņakalna filiālbibliotēka); klubs "Lasītprīeks" – literārie pasākumi, ekskursija uz Doles muzeju ar pikniku (RCB filiālbibliotēka "Zemgale") u.c.

1.aprīļa pasākums kluba „Saulspuķe” dalībniekiem RCB Torņakalna filiālbibliotēkā

2007. gadā RCB īpaša vērība tika veltīta bibliotekāro **pakalpojumu nodrošināšanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām**. Visās RCB filiālbibliotēkās ir izveidoti "ābolu plaukti", kuros pieejami izdevumi un informatīvi materiāli cilvēku ar īpašām vajadzībām dzīves kvalitātes uzlabošanai. 2007. gadā "ābolu plaukti" tika

papildināti ar jauniem, aktuāliem dokumentiem: rehabilitācija, sociālo iestāžu darbība, internetā pieejamie resursi u.c.

Cilvēkiem ar redzes traucējumiem visās RCB filiālbibliotēkās tiek piedāvāts iepazīties ar palielinātā drukā izveidotiem "Bibliotēkas lietošanas noteikumiem" un svarīgāko informāciju. Bibliotēku apmeklētājiem ir pieejamas tekstu palielinošās lupas un tiek sniegta nepieciešamā informācija par izdevumu (CD formātā, Braila rakstā) iegādes iespējām no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājuma.

Cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām RCB bibliotēkās 2007.gadā tika piedāvāta izdevumu piegāde dzīvesvietā, izmantojot uzticības personu, sociālo darbinieku, kā arī RCB bibliotekāru palīdzību. 2007. gadā RCB filiālbibliotēku bibliotekāri nodrošināja bibliotekāro pakalpojumu pieejamību vairākiem Rīgas iedzīvotājiem, kuri bibliotēku paši nespēja apmeklēt – RCB Berģu (gada laikā bibliotekārie pakalpojumi sniegti 3 personām), Daugavas (3 pers.), Ilģuciema (2 pers.), Juglas (5 pers.), Ķengaraga (3 pers.), Nordeķu (4 pers.), Pārdaugavas (3 pers.), Torņakalna (3 pers.), Bišumuižas (4 personas – 22 apmeklējumi) filiālbibliotēka un filiālbibliotēka "Burtnieks" (1 pers.), "Zemgale" (2 pers.). Bibliotekāri atzīst, ka, apkalpojot cilvēkus ar īpašām vajadzībām viņu dzīvesvietā vai bibliotēkā, tika veltīts laiks individuālajam darbam ar lasītāju (pārrunas, sarunas, ieteikumi u.c.), piemēram, RCB Bērnu literatūras nodaļā bērniem ar īpašām vajadzībām tiek veltīta individuāla attieksme, uzmanība, pārrunājot izlasīto, kā arī veidojot dzimšanas, vārda dienas apsveikumus.

RCB Daugavas filiālbibliotēkā veikts pētījums par to, kādus izdevumus cilvēki ar īpašām vajadzībām vēlētos saņemt bibliotēkā (skat. nod. "Bibliotēkas publicitāte un darbs ar sabiedrību").

Vairākās RCB filiālbibliotēkās tika organizēti interesanti pasākumi bērniem ar īpašām vajadzībām – 8 izzinoši un izklaidējoši pasākumi Rīgas Speciālās internātskolas bērniem (RCB Daugavas filiālbibliotēka); regulāri pasākumi (reizi mēnesī) aprūpes centra "Cerību ligzda" bērniem un jauniešiem (RCB Annas filiālbibliotēka); 5.speciālās sākumskolas bērniem ekskursija uz bibliotēku (RCB Mežaparka filiālbibliotēka) un pasākumi RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkā (piemēram, pasākums "Pirkstiņš pie pirkstiņa tuk-tuk-tuk" par deju kustību terapiju); pasākumi un regulāra izdevumu piegāde bērnu-invalīdu rehabilitācijas centra "Mēs esam līdzās" bērniem (RCB Čiekurkalna filiālbibliotēka); tematisks pasākums 3.speciālās skolas skolēniem (RCB Torņakalna filiālbibliotēka). Strazdumuižas internātskolas audzēkņi ir bieži RCB filiālbibliotēkas "Strazds" apmeklētāji – bibliotēkā tika izvietota šo bērnu darbu izstāde, bet RCB filiālbibliotēkas "Zvirbulis" bibliotekāriem izdevies izveidot sekmīgu sadarbību ar jauniešiem no dienas aprūpes centra "Saule".

Vecākiem un vecvecākiem, kuriem ir bērni ar īpašām vajadzībām, tika piedāvāta iespēja tikties ar psihologu I.Lielpēteri RCB filiālbibliotēkā "Zemgale".

Lai **apmeklētājiem būtu vieglāk orientēties bibliotēkā** un tās uzziņu aparātā, tiek rīkotas bibliotekārās stundas, ekskursijas, mācību spēles, konkursi, individuālas konsultācijas. Tiek apgūtas iemaņas orientēties bibliotēkas krājumā, meklēt informāciju elektroniskajā katalogā, internetā, elektroniskajās datubāzēs, uzziņu literatūrā. Pārsvārā bibliotekārās stundas tiek organizētas jaunāko klašu skolēniem (RCB Bišumuižas, Bolderājas, Čiekurkalna, Daugavas, Grīziņkalna, Juglas, Pļavnieku, Sarkandaugavas, Zaslauka filiālbibliotēkā, kā arī filiālbibliotēkā „Burtnieks”, „Vinnijs”). RCB Imantas filiālbibliotēkā vadītas bibliotekārās stundas vecāko klašu skolēniem „Tradicionālās un jaunās tehnoloģijas izmantošana informācijas meklēšanā”. RCB filiālbibliotēkā „Kurzeme” ekskursijā pa bibliotēku tika uzaicināti Ziemeļvalstu skolas skolotāji un Rīgas Amatniecības vidusskolas 1.kursa studenti. Jau tradicionāli ceturto gadu pēc kārtas septembrī notiek studentu iepazīstināšana ar iespējām, ko piedāvā RCB Mākslas literatūras filiālbibliotēka, kā arī RCB kopumā. RCB Ilģuciema filiālbibliotēkā 4.klašu skolēniem notika mācību spēle „Dārgumu karte”, kuras laikā tiek apgūta gan informācijas meklēšana elektroniskajā katalogā, gan grāmatas atrašana fondā.

Uzziņas lietotājiem tiek sniegtas ne tikai bibliotēkā uz vietas, bet arī pa tālruni un nosūtot informāciju ar e-pasta starpniecību. Šāda pieredze ir RCB Juglas, Torņakalna, Pļavnieku filiālbibliotēkā, RCB Pieaugušo literatūras nodaļā, filiālbibliotēkā „Pūce”, „Zemgale”, „Vinnijs”. Arī RCB Repozitārija nodaļas apkopo filiālbibliotēku pieprasījumus, lai veiktu nepieciešamo piekoplektēšanu.

RCB **noformēšanas mākslinieki** izgatavo RCB struktūrvienību izkārtnes, norādes, vizuālo informāciju, bukletus, grāmatzīmes vienotā stilā, izmantojot RCB logo, kā arī Rīgas pilsētai raksturīgo krāsu – gaiši zilās un baltās – salikumus.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

RCB un filiālbibliotēku kopējais krājums uz 01.01.2008. ir **1 008 570** informācijas nesēju eksemplāri (skat. pielikumu Nr.1) par summu Ls **1 832 255.87** (bilancē esošie izdevumi). Kopkrājumu veido dokumenti latviešu valodā (64,57 %), krievu valodā (26,66 %), angļu valodā (5,20 %), vācu valodā (2,93 %), citās svešvalodās (0,62 %).

RCB un filiālbibliotēku kopējais krājums 2007.gadā papildināts par 95 901 eksemplāriem (t.sk. 31 119 žurnālu eksemplāri).

Tāpat kā iepriekšējos gados rekomplektēto eksemplāru skaits ir lielāks par jaunieguvumu skaitu, tāpēc kopējais RCB un tās filiālbibliotēku krājums samazinājies par 47 409 eksemplāriem.

Gads	Kopējais krājums (eks.)	Ienācis (eks.)	Izslēgts (eks.)	Izmaiņas (eks.)
2008	1 008 570			- 47 409
2007	1 055 979	95 901	143 310	

Visaktīvāk pie krājumu rekomplektēšanas strādājušas šādas filiālbibliotēkas:

RCB Juglas filiālbibliotēka	- 25 404
RCB filiālbibliotēka "Avots"	- 7 852
RCB Zemitānu filiālbibliotēka	- 7 711
RCB Ķengaraga filiālbibliotēka	- 6 084
RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka	- 5 685
RCB Centrālā bibliotēka	- 4 815
RCB Imantas filiālbibliotēka	- 4 738
RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka	- 4 384

RCB Pieaugušo literatūras nodaļas un Bērnu literatūras nodaļas krājums ir 91 064 eksemplāri. Gada laikā šo nodaļu krājums palielinājies par 4 845 eks.

RCB un tās nodaļu krājums uz 01.01.08:

RCB struktūrvienība	Ienācis 2007.g.		Krājums kopā	
	Eks.	%	Eks.	%
Centrālā bibliotēka	9 660	72,85	91 064	90,03
Repozitārija Aktīvais fonds	3 371	25,42	8 323	8,23
Bibliotēku dienests	230	1,73	1 764	1,74
Kopā:	13 261 eks.		101 151 eks.	

Lielākie filiālbibliotēku krājumi:

RCB Centrālā bibliotēka	- 91 064
RCB Daugavas filiālbibliotēka	- 40 036
RCB Ķengaraga filiālbibliotēka	- 38 863
RCB Imantas filiālbibliotēka	- 38 017
RCB Šampētera filiālbibliotēka	- 36 475
RCB Annas filiālbibliotēka	- 33 951
RCB filiālbibliotēka "Vidzeme"	- 33 300

RCB Hanzas filiālbibliotēka - 33 041

RCB Ilģuciema filiālbibliotēka - 30 679

Vadoties pēc RCB krājuma komplektēšanas koncepcijas, liela vērība tika veltīta krājuma kvalitātes uzlabošanai un sadarbībai ar filiālbibliotēkām, lai izzinātu un precizētu lietotāju vajadzības un vēlmes. RCB iekšējai lietošanai paredzēto komplektēšanas datubāzi izmantoja apmēram puse filiālbibliotēku. Visaktīvākās filiālbibliotēkas: RCB Torņakalna, Mākslas literatūras, Pārdaugavas, Ziemeļblāzmas, Daugavas, Juglas, Sarkandaugavas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Pūce”.

RCB Vecrīgas filiālbibliotēkā krājums tika paplašināts ar oriģināldaiļliteratūru par Rīgu latviešu valodā.

Lai atbilstoši krājuma komplektēšanas koncepcijai nodrošinātu jauno iespaiddarbu un citu informācijas nesēju apriti filiālbibliotēkās, RCB Repozitārija Aktīvais fonds gada laikā saņēma ievērojami vairāk informācijas nesēju (tai skaitā arī pastāvīgā lietošanā RCB izsniegšanas punktam BKUS).

Galvenais finansējuma avots informācijas nesēju ieguvei – Rīgas Domes apstiprinātie RCB budžeta līdzekļi. Komplektēšanas sektorā dažādu informācijas nesēju iegādei iztērēti Ls 251 048, 30, periodisko izdevumu abonēšanai izlietoti – Ls 56 690, 70.

Visi ienākušie iespaiddarbi un citi informācijas nesēji apstrādāti centralizēti.

Lielākie iepirkumi veikti: Zvaigzne ABC (6 992 eks.), Grāmatu bāzē “L.Grāmata” (4 432 eks.), Janus (11 760 eks.), Kontinents (3 443 eks.), Atēna (1 453 eks.), Jumava (3 806 eks.). Nozīmīgi iepirkumi veikti LTV –72 eksemplāri raidījuma “Ielas garumā” ieraksti par summu Ls 2 676,26. Elektroniskie dokumenti iepirkti arī: SIA Dagmāra – Stereo, SIA Mikrofona ieraksti, SIA Forun Cinemas Home Ent. (videoplanēta), SIA BTP (Randoms), SIA Upe tuviem un tāliem, SIA Rimaida, SIA Video Leader. No SIA Globuss un SIA Jānis Roze tika iepirkti iespaiddarbi galvenokārt angļu valodā – adaptētie teksti, kā arī daiļliteratūra un grāmatas bērniem. Turpinājās sadarbība ar Dawson Books (Lielbritānija), saņemot 90 grāmatas no sērijas Easy Read. Pozitīvas atsauksmes no lietotājiem un bibliotekāriem saņēma grāmatas adaptētajā angļu valodā no sērijas „Метод Ильи Франка”, kuras tika iepirktas SIA Janus. Audzinošu un attīstošu funkciju nodrošināšanai RCB Ķengaraga un Zaulauka filiālbibliotēku krājumi tika papildināti ar pirmsskolas vecuma bērniem atbilstošu literatūru krievu valodā. Finansiāli izdevīgs papildinājums vācu valodas apguvējiem tika iegādāts no izdevniecības „Langenscheid Verlag” – 510 eksemplāru adaptēto tekstu.

2007.gadā turpinājās grāmatu saņemšana Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas “Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajās bibliotēkās” ietvaros. Kopā krājumā gada laikā tika ievadīti 363 nosaukumu iespaiddarbi 821 eksemplārā par Ls 3 520, 76. RCB krājums tika papildināts ar Valsts Kultūrkapitāla fonda kultūras programmas “Bērnu žūrija: lasīšanas veicināšanas programma” ietvaros saņemtajiem iespaiddarbiem par summu Ls 1 686, 80.

RCB krājums tika papildināts arī ar dāvinājumiem: informatīvo materiālu dāvinājumi no Latvijas Republikas Bērnu un ģimenes lietu ministrijas, Labklājības ministrijas, Rīgas Domes Komunālā departamenta, Latvijas ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācijas “Papardes zieds”, Sabiedrības veselības aģentūras, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Pasaules dabas fonda, nodrošinot RCB lasītājus ar aktuālu informāciju. No Latvijas institūta dāvinājumā saņemti prezentācijas izdevumi angļu valodā par Latviju, tās vēsturi, kultūru, tradīcijām. Apjomīgs dāvinājums saņemts no grāmatu apgāda „Merkūrijs Lat”.

RCB grāmatu izsniegšanas punktam BKUS “Saulaino dienu bibliotēka” Trasta Komerbanka par Ls 2000,00 apgādā “Jumava” izdotos iespieddarbus.

RCB Repozitārija Apmaiņas fonda krājums uz 2008.gada 1.janvāri ir 18 758 eksemplāri. Pārskata periodā krājumā ienākuši 9 695 eksemplāri par summu Ls 5 642, 67, izslēgti 9 505 eksemplāri par summu Ls 4 959, 52. RCB Repozitārija Apmaiņas fonda krājuma komplektēšanā tiek ievēroti stingri kritēriji iespieddarbu atlasē, piekomplektējot no filiālbibliotēku liekajiem dubletiem, privātpersonu dāvinājumiem (izdošanas gads – pēc 1990.gada, labā fiziskā stāvoklī, saturā vērtīgi, lasītāju pieprasīti darbi). Lai izvērtētu piedāvāto dubletu literatūru un dāvinājumus tika apmeklētas 33 RCB filiālbibliotēkas. Visbiežāk apmeklētās: RCB Nordeķu, Mārtiņa, Zemitānu, Jaunciema, Bišumuižas, Daugavas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Kurzeme” u.c.

Šajā darbā tika izmantota iepriekšējos gados uzkrātā pieredze. Paralēli ilggadējiem sadarbības partneriem dibināti jauni kontakti, piemēram, Bērnu aizsardzības centrs, Sociāli orientētu projektu aģentūra, pirmsskolas izglītības iestādes Imantā un Juglā, invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeironi”, Gaiļezera bērnu slimnīca, Latvijas Sarkanā Krusta organizētais skolēnu grāmatu maiņas punkts, Ādažu Valdorfa skola, Rīgas 4.mūzikas skolas Mākslas nodaļa u.c.

RCB Apmaiņas fonds apkalpo RCB un tās filiālbibliotēkas, taču mazāk izmantotie dubleti tiek piedāvāti sadarbības partneriem, kā arī iestādēm un organizācijām kā bezmaksas dāvinājumi. Atskaites gadā tādā veidā no RCB Repozitārija Apmaiņas fonda 24 iestādēm un organizācijām nodoti **6 456** eksemplāri. Lielākos dāvinājumus saņēmušas šādas organizācijas: Latvijas Rakstnieku savienības rīkotais Dzejas dienu pasākums – “Grāmatu maiņas telts” pie Raiņa pieminekļa – **946** eks., Ādažu Valdorfskola – **759** eks., Vardarbībā cietušo bērnu rehabilitācijas centrs – nodibinājums “Dardedze” - **697** eks., R.Lazdiņa skola “Punktiņš” Jelgavā – **556** eks., Jēkabpils raj. Kūku pag. Sūnu skola – **548** eks., Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas nodaļa “Gaiļezers” – **500** eks., Jelgavas 4. pamatskola – **426** eks. u.c.

RCB Repozitārija Apmaiņas fonda galvenā bibliotekāre Māra Grigorevska (pirmā no kreisās) ar RCB dāvinātajām grāmatām akcijā „Grāmatu maiņas telts”

Uzsākti RCB Repozitārija Apmaiņas fonda kontakti ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas apmaiņas – rezerves fondu.

RCB Apmaiņas fondu papildina privātpersonu un organizāciju dāvinājumi, 2007.gadā saņemot 747 iespieddarbus no 12 privātpersonām un 2 juridiskām personām.

Par jaunieguvumiem tiek informētas RCB struktūrvienības, izsūtot e-pastus.

RCB Repozitārija Aktīvā fonda krājums uz 2008.gada 1.janvāri - 8 323 eksemplāri. Ienācis 3371 eksemplārs par summu Ls 10 493, 39. Izslēgti 35 eksemplāri par summu Ls 62 34. Darba prioritāte bija operatīva informācija par jaunieguvumiem visās zinātņu nozarēs un lasītāju pieprasījumu izpilde. RCB lietotāju pieprasījumu skaits 2007.gadā – 303; izsniegto grāmatu skaits 9 622 eksemplāri.

Visaktīvāk RCB Repozitārija Aktīvo fondu izmantoja:

RCB struktūrvienība	Grāmatas	Audio-viz.mat., elektroniskais dok.
Berģu filiālbibliotēka	288	64
Bišumuižas filiālbibliotēka	205	43
Filiālbibliotēka „Burtnieks”	183	46
Filiālbibliotēka „Laima”	208	36
Jaunciema filiālbibliotēka	202	22

Pieprasījumu tematika: animācijas filmas; zinātniski populārās filmas par dabu, dzīvniekiem, valstīm; dokumentālās filmas par Latviju (daba, māksla utt.), filozofija, ģeogrāfija, sports, veselīgs dzīves veids u.c.

RCB Repozitārija Aktīvā fonda krājuma izsniegtās dokumentu kopas pēc procentuālā novērtējuma: nozaru literatūra – 20%, jaunieguvumi – 30%, tematiskās kopas – 10%, elektroniskie dokumenti – 25%, audio-vizuālie materiāli – 15%. Vislielāko pieprasījumu veido nozaru literatūras pieprasījumi – 50% no visiem pieprasījuma veidiem. Nākamā lielākā daļa ir mācību procesa padziļinātai apguvei izmantoto dokumentu pieprasījums – 40%, un uzziņu literatūra - 10% no pieprasījumu skaita.

RCB Repozitārija Pasīvā fonda krājums ir 16 059 eksemplāri. No krājuma izslēgti 260 eks. par summu Ls 40, 33. Krājums papildināts ar 174 eksemplāriem par summu Ls 53, 29.

2007.gadā Repozitārija Pasīvais fonds apkalpojās 23 RCB filiālbibliotēkas un struktūrvienības. Pārskata gadā 19 filiālbibliotēkām izsniegts 201 iespieddarbs. Tika analizēti bibliotēkas lietotāju pieprasījumi un atteikumi, lai veiktu pieprasīto iespieddarbu piekomplektēšanu. Šim nolūkam tika veikts atlasas darbs no RCB filiālbibliotēku krājumiem Pasīvā fonda piekomplektēšanai. Ar RCB Pasīvā fonda krājuma dokumentiem tika veidotas grāmatu izstādes vairākās RCB filiālbibliotēkās, piemēram, RCB Juglas, Šampētera, Mežciema filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Zemgale” u.c.

Turpinājās darbs pie krājuma izvērtēšanas. Bojātie, nolietotie iespieddarbi tika aizvietoti ar labāk saglabātiem izdevumiem no RCB Repozitārija Apmaiņas fonda.

Informācijas pakalpojumu attīstība

2007. gadā tika strādāts trīs svarīgākajos virzienos: krājuma rekatalogizācija, automatizēta lietotāju apkalpošana un jaunās mājaslapas izstrāde.

Rekatalogizācijas darbu 2007.gadā turpināja 19 filiālbibliotēkas ar atšķirīgiem rekatalogizējamo krājumu apjomiem un darbinieku skaitu, kas ietekmē rekatalogizācijas procesa ilgumu.

Tīkla savienojuma lēnās darbības dēļ ir sarežģīti veikt nepieciešamās darba operācijas IBIS „ALISE” (tīkla savienojuma lēnās darbības dēļ rekatalogizācijas procesu nav iespējams veikt pietiekamā ātrumā). Līdz ar to vairākās filiālbibliotēkās tika uzlaboti interneta pieslēgumi, kas radīja labākas iespējas darbam ar IBIS „ALISE”. Lai atvieglotu rekatalogizāciju tajās filiālbibliotēkās, kuras strādāja caur termināla pieslēgumu (RCB Grīziņkalna, Juglas, Ziemeļblāzmas, Torņakalna, Vecrīgas filiālbibliotēka), datori tika pieslēgti pie servera. Lai nodrošinātu stabilu darbību ar IBIS „ALISE”, RCB grāmatu izsniegšanas punkts Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā arī izmantoja termināla pieslēgumu.

2007.gadā RCB Torņakalna un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā bija ne tikai pabeigta krājuma rekatalogizācija, bet arī uzsākta automatizētā izdevumu izsniegšana un saņemšana. Atskaites gada nogalē arī RCB Imantas, Grīziņkalna, Sarkandaugavas, Sarkankalna, Vecrīgas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Vidzeme” ir veikusi krājuma rekatalogizāciju.

Lai sakārtotu RCB filiālbibliotēkas “Tilts” krājuma uzskaiti atbilstoši elektroniskajam katalogam, tika slēgtas filiālbibliotēkas summārās uzskaites grāmatas un inventāra grāmatas un tika turpināta uzskaitē pēc IBIS „ALISE” inventarizācijas nosacījumiem. RCB filiālbibliotēku krājumu uzskaites precizēšanai krājumu pārbaude tika veikta arī RCB Mežciema filiālbibliotēkā.

Sakarā ar pieejas nodrošināšanu RCB elektroniskajam kopkatalogam, 2007.gada nogalē tika slēgti sistemātiskie kartīšu katalogi un nosaukumu kartotēkas RCB un tās filiālbibliotēkās.

2007. gadā RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļa veikusi 64 324 eksemplāru jaunieguvumu (grāmatas, audiovizuālie izdevumi, elektroniskie informācijas nesēji) iegādi un apstrādi. Elektroniskajā kopkatalogā ievadīti 8833 nosaukumi jaunieguvumu.

No RCB un tās filiālbibliotēku krājumiem izslēgti 143 310 rekomplektēto izdevumu eksemplāri. No RCB un tās filiālbibliotēku elektroniski ievadītajiem krājumiem norakstītas 23 876 vienības par Ls 45 702. Kopumā 2007.gada beigās RCB elektroniskajā katalogā ir rodama informācija par 78% no visa RCB kopkrājuma.

2007.gadā notika sagatavošanās darbi pārejai uz jaunu IBIS „ALISE” versiju. Sistēmas „ALISE” versijas maiņa notika 2007.gada 5.decembrī. Jaunā versija atļauj strādāt ar programmu caur internetu, un līdz ar to nav nepieciešams termināls. Jaunas arhitektūras dēļ jebkurš pieslēgums strādā līdzīgi terminālpieslēgumam.

Lai varētu uzsākt automatizētu dokumentu saņemšanu un izsniegšanu, paralēli krājuma rekatalogizācijai un jaunieguvumu katalogizācijai, tiek veidota arī RCB lasītāju reģistrācijas datubāze.

2007.gada novembrī sākās Bila un Melindas Geitsu fonda projekta „Trešais tēva dēls” īstenošana. 2008.gadā projekta īstenošana turpināsies, tāpēc vēl ir grūti novērtēt uzlabojumus lietotājiem, kas tika uzsākti no 2007. gada decembra, jo vēl pašlaik notiek tīkla restrukturizācija un vairākas funkcijas lietotājiem vēl nav pieejamas, tai skaitā arī brīvais bezvadu internets RCB filiālbibliotēkās.

No 2007.gada marta internetā ir pieejama **jaunā RCB mājaslapa**. Tai ir mūsdienīgs dizains un augstas pieejamības iespējas. Mājaslapa izstrādāta, piemērojot visus W3C standartus, kā arī atbalstot vairākas W3C rekomendācijas mājaslapām, kas paredzētas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Mājaslapa ir draudzīga izdrukām, kā arī iebūvēts atbalsts mobilo tālruņu pārlūkprogrammām (tiks īstenots 2008.gadā).

Uzziņu informācijas darba galvenais virziens 2007. gadā – kvalitatīvas un pilnīgas informācijas pieejamības nodrošinājums. Pilnveidojot automatizācijas procesus un paaugstinot personāla kvalifikāciju, paplašinās elektronisko resursu izmantojamību.

Visās RCB filiālbibliotēkās lietotājiem pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi. Uzziņu darbā plaši tiek izmantotas datubāzes: Lursoft, NAIS, Letonika.lv, Nozare.lv, RUBRICON, EBSCO, Likumi.lid.lv, LNB Bibliogrāfijas institūta analītikas datubāze, kā arī dažādas datubāzes CD formātā. Ērtākam uzziņu darbam internetā katrā RCB filiālbibliotēkā blakus lietotāju datoriem ir novietotas speciālas norādes par pieejamajām datubāzēm. Vairākas filiālbibliotēkas piedalījās KIS un Tilde rīkotajā konkursā „Meklē un atrodi datubāzē letonika.lv”. Vislabākos rezultātus filiālbibliotēku vidū uzrādīja RCB Pļavnieku filiālbibliotēkas komanda.

RCB Pļavnieku filiālbibliotēkas komanda

2007. gadā RCB turpināts darbs pie virtuālās bibliotēkas pilnveidošanas, lai informāciju varētu iegūt arī attālinātie lietotāji. Informāciju par grāmatām, kas atrodas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku krājumos, var iegūt elektroniskajā kopkatalogā, regulāri iespējams iepazīties arī ar jaunieguvumiem. Tiek turpināts darbs pie novadpētniecības elektroniskās datubāzes izstrādes. Regulāri to papildināja RCB Torņakalna, Daugavas, Ilģuciema filiālbibliotēka, pēc krājuma rekatalogizācijas darba paveikšanas – arī RCB filiālbibliotēka „Vidzeme”.

Uzziņu un novadpētniecības darbā nozīmīga ir RCB darbinieku veidotā datubāze „Rīga latviešu daiļliteratūrā”, kurā iekļauti bibliogrāfiskie apraksti literatūrai, kas publicēta no 1868. gada līdz 2005. gadam. Šī datubāze detalizēti atspoguļo Rīgu no dažādiem aspektiem.

Uzziņu informācijas darbs RCB tiek veikts, izmantojot gan tradicionālos, gan elektroniskos informācijas avotus. Sniegto uzziņu skaitam ir tendence nedaudz samazināties. Tas izskaidrojams ar to, ka bibliotēkas lietotāji attīstījuši savas prasmes informācijas meklēšanā, īpaši internetā, kā arī liela nozīme ir bibliotekārajām stundām, kuru laikā tiek apgūtas arī praktiskas iemaņas. Palielinās bibliotekāra kā starpnieka loma informācijas meklēšanā, atlasē, sagatavošanā.

Uzziņu darbs tiek veikts arī ar atsevišķām interešu grupām, atlasot un apkopojot tās interesējošos materiālus. Piemēram, RCB Svešvalodu filiālbibliotēka, sadarbojoties ar Ziemeļvalstu Ministru Padomes Informācijas biroju, Francijas Kultūras centru, Gētes institūtu un vairākām vēstniecībām, apkopojusi plašu informāciju par izglītības iespējām Latvijā un ārvalstīs un šī informācija ir ļoti pieprasīta jauniešu vidū. RCB izsniegšanas punktā Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā bibliotekārs sniedz uzziņas ne tikai bērniem, bet arī medicīnas personālam. RCB Pārdaugavas filiālbibliotēka apkopo literatūru pedagogijas teorijas jautājumos, informējot lietotāju grupu – topošos pedagogus. RCB Torņakalna filiālbibliotēkā turpinās darbs ar trīs interešu grupām – teātris, vēsture, ceļojumi. RCB filiālbibliotēkā „Pūce” tiek veikts darbs ar interešu grupām „Grāmata skolai”, „Izglītojoša rakstura literatūra”, „Jauniešu literatūra”. RCB Pieaugušo literatūras nodaļā darbojas Eiropas Savienības informācijas punkts. Bibliotēkas lietotājiem tika sagatavoti izdales materiāli, kuriem pievienotas interneta adreses par dažādiem jautājumiem (Latvija – Šengena; Darba ņēmēju pārvietošanās brīvība un sociālā politika u.c.).

Uzziņu informācijas darbā bez elektroniskajiem informācijas resursiem tiek izmantots uzziņu literatūras fonds, kas regulāri tiek papildināts ar jaunākajiem izdevumiem, alfabētiskais katalogs, tematiskās kartotēkas ar nozīmīgāko materiālu aprakstiem, tematiskās avīžu un žurnālu klipju mapes.

2007. gadā turpināta 2006. gada decembrī uzsāktā **prasmju pārbaude – konkurss** par multiplikatoru darba efektivitāti katrā bibliotēkā elektronisko datubāzu izmantošanā „Gaismas tīklā iekļaujoties”. Galvenais mērķis – katras filiālbibliotēkas darbinieku prasmju pārbaude ātri orientēties un vispusīgi un precīzi meklēt informāciju RCB kopkatalogā, LNB analītikas datubāzē un interneta resursos. Konkurss veicināja katram bibliotekārajam darbiniekam pārliecināties par savām prasmēm un dažādosursos un semināros iegūtās zināšanas multiplicēt saviem kolēģiem.

2007.gadā tika pabeigts darbs pie bibliogrāfiskā rādītāja „Tavos pulksteņos zvanu, tavos akmeņos skanu” jaunā izdevuma, kurā apkopota literatūra par Rīgu latviešu daiļliteratūrā, kas izdota laika posmā no 1868. gada līdz

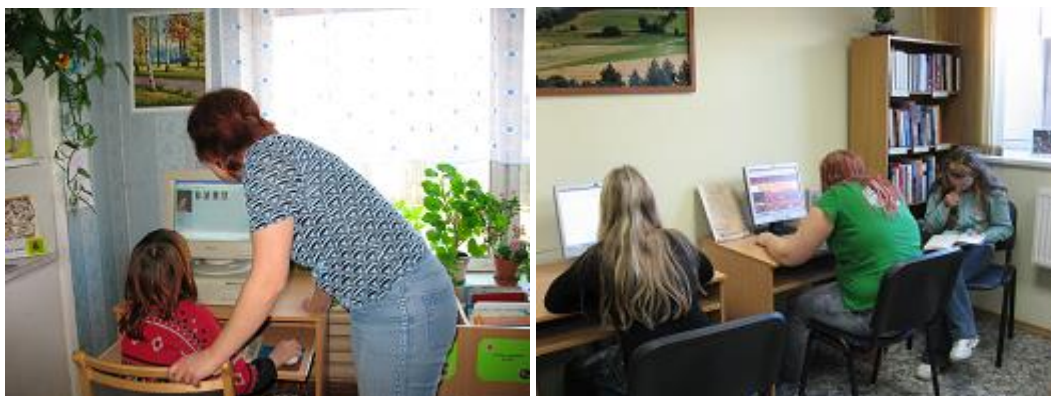
2005. gadam. Vienā izdevumā pieejama gan 2000.gadā izdotā bibliogrāfiskā rādītāja materiāli, gan jaunizveidotās datubāzes „Rīga latviešu daiļliteratūrā” informācija.

Ar RCB saņemtajiem jaunieguvumiem iepazīstina elektroniskā kataloga sadaļa „Jaunumi”, tiek rīkotas Jaunumu dienas, jaunieguvumu izstādes. Tiek sagatavoti jaunieguvumu apskati (RCB Pārdaugavas, Pļavnieku filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Pūce”, „Rēzna” u.c.) RCB Hanzas filiālbibliotēka savus grāmatu apskatus papildina ar vizuālu elektronisku informāciju. RCB izsniegšanas punktā Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā tika rīkoti grāmatu apskati pedagoģiskā dienesta darbiniekiem - „Jaunākā pedagoģiskā un psiholoģiskā literatūra” un „Literatūra par brīvā laika organizēšanu bērniem”.

Vairākās filiālbibliotēkās tiek sastādīti bibliogrāfiskie rādītāji un saraksti. Piemēram, RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka pēc Rīgas Latgales priekšpilsētas Izpilddirekcijas pieprasījuma turpina sastādīt bibliogrāfisko rādītāju „Grīziņkalna skices”, 2007. gadā sastādīts saraksts „Grīziņkalns daiļliteratūrā”. RCB Bišumuižas, Jaunciema, Juglas, Hanzas u.c. filiālbibliotēkas veido bibliogrāfiskos sarakstus par tematiem, ko pieprasa skolas vai arī šie literatūras apkopojumi papildina bibliotēkā rīkotos pasākumus. Vairākās filiālbibliotēkās tapuši novadpētnieciska satura bibliogrāfiskie saraksti.

Uzziņu informācijas darbā arī tiek izmantotas iespējas, ko piedāvā RCB Starpbibliotēku abonements, Repozitārija aktīvais fonds, kā arī bieži vien literatūra tiek meklēta tuvāko filiālbibliotēku krājumā.

Papildus tradicionālajiem bibliotēkas pakalpojumiem sociāli mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām tika veidoti pasākumi, izmantojot jaunas metodes un formas, piemēram, datoru lietošanas apmācību kursi grupās (RCB Pieaugušo literatūras nodaļa - 63 nodarbībās 305 apmeklētāji, RCB Torņakalna filiālbibliotēkā 44 nodarbības, kā arī RCB Bergļu, Pārdaugavas, Grīziņkalna filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Pūce” u.c.); aktuālās informācijas (vakanto darba vietu piedāvājumus, īpašuma tiesības u.c.) meklēšanas internetā apmācība (RCB filiālbibliotēka ”Avots”).

RCB **Starpbibliotēku abonementa** (SBA) galvenā funkcija ir nodrošināt lasītājam viņa pieprasīto grāmatu vai cita veida informāciju gadījumos, kad dokuments nav RCB krājumā.

Pārskata periodā SBA pakalpojumus izmantoja Centrālā bibliotēka un 33 no 44 filiālbibliotēkām. Izpildīti 1 191 pieprasījums no 1 252.

Filiālbibliotēka	Piepr./att eikumu skaits	Filiālbibliotēka	Piepr./atteikumu skaits
Centrālā bibliotēka	374/12	Mežciema filiālbibliotēka	66/1
Annas filiālbibliotēka	Nav izm.	Nordeķu filiālbibliotēka	7
Filiālbibliotēka “Avots”	21/3	Pārdaugavas filiālbibliotēka	49/2

Berģu filiālbibliotēka	14/1	Pļavnieku filiālbibliotēka	5/3
Bišumuižas filiālbibliotēka	62/4	Filiālbibliotēka "Pūce"	3
Bolderājas filiālbibliotēka	Nav izm.	Filiālbibliotēka "Rēzna"	38/1
Filiālbibliotēka "Burtnieks"	11	Sarkandaugavas filiālbibliotēka	3
Čiekurkalna filiālbibliotēka	51/2	Sarkankalna filiālbibliotēka	Nav izm.
Daugavas filiālbibliotēka	48/2	Svešvalodu filiālbibliotēka	47/3
Grīvas filiālbibliotēka	11	Filiālbibliotēka "Strazds"	4
Grīziņkalna filiālbibliotēka	6	Šampētera filiālbibliotēka	8
Hanzas filiālbibliotēka	30/1	Mūzikas filiālbibliotēka "Tilts"	2
Iļģuciema filiālbibliotēka	2	Torņakalna filiālbibliotēka	3
Imantas filiālbibliotēka	6/2	Vecrīgas filiālbibliotēka	Nav izm.
Jaunciema filiālbibliotēka	Nav izm.	Filiālbibliotēka "Vidzeme"	51/2
Juglas filiālbibliotēka	9/1	Filiālbibliotēka "Vinnijs"	Nav izm.
Filiālbibliotēka "Kurzeme"	12	Zasulauka filiālbibliotēka	38/1
Ķengaraga filiālbibliotēka	108/6	Zemitānu filiālbibliotēka	Nav izm.
Filiālbibliotēka "Laima"	76/7	Filiālbibliotēka "Zemgale"	38/2
Mākslas literatūras filiālbibliotēka	Nav izm.	Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka	10
Mārtiņa filiālbibliotēka	Nav izm.	Zolitūdes filiālbibliotēka	22/3
Mežaparka filiālbibliotēka	Nav izm.	Filiālbibliotēka "Zvirbulis"	17/2
		kopā	1252/61

Pieprasījumu sadalījums pa valodām: latviešu valodā – 873, angļu valodā – 87, krievu valodā – 247, vācu valodā – 25, spāņu valodā – 6, franču valodā – 3, citās svešvalodās – 17.

Tematiski 2007.gadā dominējuši novadpētnieciska rakstura pieprasījumi, kā arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām nepieciešamo informācijas nesēju pieprasījumi.

Atteikti 61 pieprasījums, no kuriem 27 gadījumos dokuments bija aizņemts, 8 – nebija krājumos, 4 – attiecīgais fonds bija slēgts, bet 22 – pieejams tikai lasītavā.

Aktīvi SBA pakalpojumus izmantoja arī SBA sadarbības partneri: Rīgas Dome un Rīgas Domes Kultūras departaments, Rīgas Latviešu biedrība, Stradiņa universitāte, Dizaina un lietišķās mākslas koledža, Latvijas Nacionālo karavīru biedrība, Rīgas Biznesa koledža, Lutera akadēmija, Latvijas Mākslas akadēmija. Izpildīti visi 432 pieprasījumi.

Kopumā 2007.gadā RCB SBA nodaļā izpildīti 1 623 pieprasījumi no 1 684.

Tā kā trīskāršojušās starptautiskā SBA pakalpojuma cenas, ievērojami samazinājies pieprasījumu skaits. No ārvalstu bibliotēkām SSBA kārtā saņemtas divas grāmatas no Stokholmas Universitātes bibliotēkas, 3 SSBA pieprasījumi tika nosūtīti uz Krieviju, taču atbilde netika saņemta.

Pieprasījumu izpildē tiek pielietotas kā tradicionālās metodes, tā arī mūsdienīgas interneta un elektroniskās meklēšanas sistēmas. SBA darbā arvien lielāku apjomu ieņem elektroniskā informācija un informacionāli - bibliogrāfiskā filiālbibliotēku lietotāju apkalpošana. Tematisku un konkrētu dokumentu meklējumos sekmīgi tika izmantotas dažāda veida uzziņas: datoruzziņas, enciklopēdiskās, telefoniskās, e- pasta, mutiskās.

Sastādīti šādi bibliogrāfiskie saraksti:

- Izsmalcinātais terors – mobings,
- Latvijas Armijas Sapieru pulka vēsture,
- Daugavgrīvas cietoksnis, Mangaļsalas vēsture,
- Agrokultūras politika ES,

- Rīgas TEC- 2,
- Puzuri un to veidošana,
- Brīnumzeme- Indonēzija.

RCB un tās filiālbibliotēkām sniegtas 152 vienkāršās un sarežģītās uzziņas, daži piemēri: diplomu atzīšana ES, DAO enerģijas sistēma, terorisma teorija Krievijā laikā no 1900.līdz 1920.gadam, vizuāla reklāma skatlogos.

SBA kārtā pasūtīnātie materiāli kuplinājuši 12 izstādes, kas rīkotas Centrālajā bibliotēkā un Juglas, Hanzas, Mežciema filiālbibliotēkā; novadpētniecības darbā SBA palīdzēja, izsūtot retās grāmatas vai izlases kopijas.

Darba gadā tika sniegtas tiešās un netiešās informācijas, mutvārdu uzziņas un konsultācijas, kā arī veikta bibliotekāru apmācība RCB tālākizglītības pasākumu ietvaros.

Novadpētniecības darbs

RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darba 2007.gada centrālais notikums bija dalība Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB), Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) un RCB rīkotajā **Latvijas bibliotekāru 11. novadpētniecības konferencē** „Vai Rīga jau gatava?”. Konferences programma tika veidota tā, lai sniegtu vispusīgu ieskatu RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darbā, akcentējot RCB novadpētniecības darba tradīcijas un novitātes, īpaši tās, kuras pagaidām RCB publisko bibliotēku vidū Latvijā ir vienīgajiem, piemēram, „RCB gadagrāmata”, bibliogrāfiskā rādītāja „Tavos pulksteņos zvanu, Tavos akmeņos skanu” atkārtotais un papildinātais izdevums, „RCB simtgades grāmata” un citas. Ar konferences prezentācijām, tās programmu var iepazīties LNB mājaslapā (www.lnb.lv) un publikācijās (Sallinene I. „Vai Rīga jau gatava?”. - Bibliotēkas Pasaule, Nr. 41. un „Rīgas gatavību pārbaudot - 11. novadpētniecības konference”. - „RCB gadagrāmata, 2007”). Konferences rīkotājiem tika atvēlēts sagatavošanās laiks augustā un septembrī, kurā daudzi potenciālie dalībnieki atradās kārtējā atvaļinājumā. Tomēr neviens neatteicās no piedāvātās iespējas uzstāties ar ziņojumu. RCB un filiālbibliotēku novadpētnieku attieksme pret konferenci liek secināt, ka novadpētniecības darbs ir ierasta ikdienas darba daļa, kurā ir sasniegts zināms līmenis, saturiskais darba nodrošinājums, izstrādāti nozīmīgi projekti, veikti pētījumi un apgūta prasme savu paveikto prezentēt. Sastādot konferences programmu, tika secināts, ka RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darba veikums ir plašāks nekā atvēlētais laiks un iespējas par to referēt. Līdz ar to daudzas RCB filiālbibliotēkas, kuru novadpētniecības darbs ir nozīmīgs, neguva iespēju informēt konferences dalībniekus par savu veikumu un novitātēm (vēl skat. sadaļu „Bibliotēkas publicitāte un darbs ar sabiedrību”).

Gada garumā notika darbs pie **”RCB gadagrāmatas, 2006”** sagatavošanas. Darba gaitā tika mainīta tās sastādīšanas koncepcija. 2006.gada Gadagrāmata pirmo reizi tika papildināta ar RCB un filiālbibliotēku 2006.gada darba pārskatu, kā arī izvērstu kopsavilkumu angļu valodā. Tas palielināja grāmatas apjomu, kā arī objektīvi aizkavēja šīs grāmatas izdošanu. Tiek plānots, ka Gadagrāmata iznāks 2008. gada martā.

Gada garumā turpinātas I. Sallinenes intervijas ar RCB un filiālbibliotēku darbiniekiem. Šogad uz sarunu tika aicināti atšķirīgos amatos strādājošie cilvēki - no palīgstrādnieka līdz direktora vietniekam, kā arī bibliotekāri ar ilgu bibliotekārā darba stāžu dažādos bibliotēku darba iecirkņos. RCB biļetenā „Jaunās Vēstis” 2007. gada laikā publicētas septiņas intervijas ar RCB un filiālbibliotēku darbiniekiem: Jāni Plaudī, Ausmu Vītoli, Viju Mušu, Annu Rozanovu, Jāni Hrolu, Leldi Puriņu un Induli Jūgu. Nozīmīga šo sarunu daļa ir atmiņas, akcentējot bibliotēkas vēstures izpēti, parādot to laikabiedru skatījumā un izjūtās.

Tradicionāli turpinās RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības semināri Spodrības dienā kādā no RCB filiālbibliotēkām. Pārskata gada laikā novadpētniecības semināri notika RCB Šampētera filiālbibliotēkā, RCB Ķengaraga filiālbibliotēkā, RCB Imantas filiālbibliotēkā. Tā ir iespēja iepazīt ikvienas filiālbibliotēkas novadpētniecības darbu, veidot koleģiālus kontaktus, kā arī iepazīt katru reizi kādu citu Rīgas stūrīti bibliotēkāju novadpētniecības darba skatījumā.

RCB un filiālbibliotēku darbinieki ir izvēlējušies novadpētniecību par savu zinātnisko darbu tematu: RCB Daugavas filiālbibliotēkas vecākā bibliotekāre Maruta Svikle aizstāvēja maģistra darbu „Publisko bibliotēku novadpētniecības projekti digitālā vidē: pieredze un attīstības perspektīvas”, RCB filiālbibliotēkas „Burtņieks” bibliotekāre Sanita Staģīte kursa darbam izvēlējās tematu par RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darba pieredzi.

RCB un filiālbibliotēkās pārskata gadā tika papildināts novadpētniecības krājums, akcentējot jaunu novadpētniecības avotu apzināšanas un izpētes darbu, kā arī tika veikta krājuma sakārtošana un sistematizācija. Novadpētniecības krājumu bagātina bibliotēkas apmeklētāju, visbiežāk studentu un skolēnu, zinātniskie darbi un pētījumi visdažādākajos novadpētniecības tematos. Tā RCB Torņakalna filiālbibliotēka kā dāvanu saņēma LU Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku zinātnes studijas nodaļas studentes Lienes Bankas izstrādāto bakalaura darbu ”Torņakalns atmiņu stāstījumos”. RCB Pārdaugavas filiālbibliotēkas novadpētniecības materiālu klāsts tika papildināts ar novadnieka Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliera Jāņa Vasarieša dāvinātajiem materiāliem (15 mapes) par sevi un tēvu - Fridrihu Zommeru, kurš apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni.

RCB un filiālbibliotēku darbinieki gada pārskatos uzsver, ka novadpētniecības mapes nav zaudējušas savu aktualitāti. Tās tiek veidotas gan tradicionālā, gan elektroniskā variantā. Piemēram, RCB Pļavnieku filiālbibliotēka izveidoja elektronisko mapi ”Pļavnieki fotoattēlos,” kurā apskatāmas visas Pļavnieku iestādes, ielas, skaistākie dabas skati. Bibliotēkas, veicot novadpētniecības mapju un pārējā novadpētniecības krājuma izpēti, sagatavo PowerPoint prezentācijas par novadu un novadniekiem, bibliotēkas vēsturi (piemēram, RCB Daugavas, Imantas, Hanzas filiālbibliotēka).

Bibliotēku vēsture tiek fiksēta fotoattēlos, arvien biežāk digitālā veidā. Bibliotēkas dokumentē savu ikdienu, tā veidojot bibliotēkas vēsturi. Līdztekus norit darbs pie dažādu vēstures dokumentu apzināšanas un studēšanas. Piemēram, RCB filiālbibliotēka „Vidzeme” turpina darbu bibliotēku vēstures izpētē, pilnīgāk apzinot laika posmu no 1940. līdz 1990.gadam. Te tiek veikta informācijas apkopošana par padomju varas gadiem, digitālo fotogrāfiju kopas izveide par bibliotēkas telpu renovācijas gaitu 2007.gada garumā. Renovētajās bibliotēkas

telpās ir paredzēta Novadpētniecības un bibliotēku vēstures lasītava. RCB filiālbibliotēkā „Strazds” ir uzsākts darbs pie enciklopēdijas izveides par bijušajiem un esošajiem darbiniekiem. Tajā apkopota konspektīva informācija, kas papildināta ar fotogrāfijām. RCB Pārdaugavas filiālbibliotēkā „Pārdaugavas ievērojamo personu rādītājs” 2007. gadā papildināts ar ziņām par 19 novadniekiem.

Novadpētniecības krājums ir pieprasīts, aktīvi izmantots un popularizēts. Tā novadpētniecības pasākumam Bērnu un jauniešu centrā „Bolderāja” RCB Bolderājas filiālbibliotēka sagatavoja stāstījumu par Bolderājas vēsturi. Pasākuma laikā bija iespēja noskatīties filmu par Bolderāju un Daugavgrīvu no TV raidījumu cikla „Ielas garumā.” RCB Rēznas filiālbibliotēka palīdzēja 57.vidusskolai izvēlēties jauno nosaukumu „Rīgas Lastadijas internātvīdusskola.”

Arvien pieprasītāki kļūst bibliotekāru izstrādātie ekskursiju maršruti, kuros interesentus iepazīstina ar tuvāko apkārtni. Piemēram, RCB Čiekurkalna filiālbibliotēkas darbiniece S.Rozenšteine ir vadījusi vairākas ekskursijas mikrorajona skolu skolēniem pa Rīgu un Čiekurkalnu.

Aktualizējas bibliotēku sadarbība ar citiem novadpētniekiem. Tā RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka pārskata gadā uzsākusi sadarbību ar gada nogalē nodibināto ”Vecmīlgrāvja attīstības biedrību,” RCB Berģu filiālbibliotēka sadarbojas ar jaundibināto biedrību „Berģenieki.” Notiek sadarbība ar LNB projektu „Zudusī Latvija” (www.zudusilatvija.lv). Tā RCB Grīziņkalna bibliotēka sastādīja Grīziņkalna rajonā zudušo pieminekļu sarakstu. Tika nolemts programmai „Zudusī Latvija” pieteikt brāļu Kalniņu (Imanta un Vika) māju Zvaigžņu ielā 29, kura ir nojaukta. Bibliotēka vāc informāciju un dokumentus par šo māju.

Projektizstrāde

2007. gadā ir realizēts Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītais RCB projekts "Tālākizglītības pilnveidošana", kas nodrošināja RCB darbinieku tālākizglītības programmas pilnveidošanu, tika uzlabotas darbinieku profesionālās kompetences un zināšanas, kā arī tika uzlabota lietotāju bibliotekārā apkalpošana. RCB darbiniekiem tika dota iespēja apmeklēt augsti kvalificētu lektoru lekcijas:

- Jaunākā latviešu bērnu literatūra (25.01.2007 ; Ilze Stikāne);
- Jaunākā latviešu dramaturģija (08.02.2007 ; Līga Ulberte);
- Literatūra un identitāte socioloģijas skatījumā (12.04.2007; Dagmāra Beitnere).

Pavisam 3 lekcijas apmeklēja 118 RCB darbinieki. Lekciju nozīmīgumu, nepieciešamību, kā arī kvalitāti RCB un filiālbibliotēku darbinieki novērtējuši pozitīvi. Īpaši nozīmīgi bija iegūt zināšanas par jaunāko latviešu literatūru, lai aktīvi varētu sagatavot augstvērtīgas tematiskās izstādes un literatūras popularizēšanas pasākumus, kā arī sniegt kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus visiem RCB lietotājiem.

Datums	Lekcijas temats	Lektore	Dalībnieku skaits	Summa LVL no KKF
25.01.2007	Jaunākā latviešu bērnu literatūra	Ilze Stikāne	39	60.00
08.02.2007	Jaunākā latviešu dramaturģija	Līga Ulberte	42	60.00
12.04.2007	Literatūra un identitāte socioloģijas skatījumā	Dagmāra Beitnere	37	60.00
			118	180.00

RCB mobilitātes projekts „Dažādu lasītāju grupu apkalpošanas pilnveidošana” LPP-LdV-VETPRO-2007-LV-303 (Projekta Nr. ID datubāzē - 2443) tika atbalstīts Eiropas Kopienas Mūžizglītības programmas (2007-2013) Leonardo da Vinci apakšprogrammā. Projekta īstenošanai tika piešķirts maksimāli pieejamais Leonardo da Vinci programmas piešķirums - 6208 EUR. Projekta mērķis - apgūt jaunu pieredzi dažādu lasītāju grupu bibliotekārājā apkalpošanā Vācijas publiskajās bibliotēkās un uzlabot RCB darbinieku profesionālās prasmes un kompetences.

Pirms pieredzes apmaiņas notika pieredzes apmaiņas dalībnieku profesionālās vācu valodas sagatavošanas kursi (no 26.10.2007. līdz 28.11.2007. 10 nodarbības). 2007.gada decembrī uz vienu nedēļu (02.12.2007 - 08.12.2007) uz Berlīnes Centrālo bibliotēku devās 2 (Polina Ārīte, Ingrida Loginova) un uz Brēmenes Centrālo bibliotēku devās 2 (Ineta Kaļķe, Ilva Šmite) RCB darbinieki, kuri iepazinās ar Vācijas publisko bibliotēku darbu un dažādu lasītāju grupu bibliotekāro apkalpošanu.

Berlīnes Centrālās bibliotēkas izstrādātā pieredzes apmaiņas programma deva iespēju klātienē iepazīties ar Berlīnes Centrālās bibliotēkas krājuma saturu, izvietojumu un sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī ar Informācijas dienesta, Apmācības centra "e-Lernbar", Bērnu un Jaunatnes bibliotēkas un informācijas centra "Hallescher Komet" darbu. Īpaši atzīmējams: interneta integrācija bibliotekārājā dzīvē un daudzpusīga tā izmantošana iedzīvotāju bibliotekārājā apkalpošanā; Informācijas dienesta "QuestionPoint uzzīņas online" piedāvātie uzzīņu pakalpojumi bibliotēkas lietotājiem; "e-Lernbar" apmācību centrs, kurā bibliotēkas lietotāji var uzlabot savas datorprasmes, izmantojot vairākus desmitus speciāli sagatavotu datorprogrammu atbilstoši

katra sagatavošanai; bibliotēkas mājaslapā lietotājiem tiek piedāvāta ļoti plaša informācija par interneta adresu katalogiem, par uzziņām bērniem un jaunatnei, izmantojot čatu, par uzziņām 24 valodās, par iespēju emulāros rakstīt atsauksmes par bibliotēkā lasītajiem izdevumiem.

Atzīmējama Brēmenes Centrālās bibliotēkas detalizēti izstrādātā pieredzes apmaiņas programma, kas deva iespēju klātienē iepazīties ar informācijas pieejamības nodrošināšanu un bibliotēkārās apkalpošanas formām dažādām lasītāju grupām - bērniem, jauniešiem, pieaugušajiem, vecuma grupu "50 plus", kā arī migrantiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Pieredzes apmaiņas dalībnieki pēc pieredzes apmaiņas brauciena iesniedza detalizētu ziņojumu RCB direktori par iepazīto pieredzi, sagatavoja rakstu RCB biļetenam "Jaunās Vēstis" un RCB Gadagrāmatai, kur tika sniegta informācija par novitātēm dažādu lasītāju apkalpošanā Vācijas bibliotēkās, papildinot stāstījumu ar foto un citiem informatīviem uzskates materiāliem. Pieredzes apmaiņā iegūtā pieredze, izvērtējot izlases veidā, tiks ieviesta RCB darbā un popularizēta Latvijas publisko bibliotēku praksē.

Uzņemošās puses koordinators sagatavoja par katru dalībnieku apliecinājumu par pieredzes apmaiņu Berlīnes un Brēmenes Centrālajā bibliotēkā.

2007.gadā izstrādātais projekts „Augstvērtīgi izdevumi Rīgas publiskajās bibliotēkās” guvis atbalstu VKKF mērķprogrammā „Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām”. Tika piešķirti: 1 pilnais komplekts, 2 vidējie un 8 mazie komplekti. No VKKF mērķprogrammas iegūtie jaunieguvumi tiek piedāvāti plašam lasītāju lokam brīvas pieejas fondos, kā arī tiek izlikti jaunieguvumu un tematiskajās izstādēs, un tiek izmantoti literatūras popularizēšanas pasākumos. Projekta realizācija turpinās līdz 2008.gada februārim.

RCB Projektu vadības nodaļas darbinieki ir noklausījušies Leonardo da Vinci informatīvos seminārus: Mobilitātes projektu īstenotājiem; par izsludināto projektu pieteikumu konkursu; par projektu pieteikumu sagatavošanu.

RCB realizētie projekti 2007. gadā

Projekta nosaukums	Summa	Fonds	2007
„Tālākizglītības pilnveidošana” Rīgas Centrālās bibliotēkas darbinieku tālākizglītības kursu organizēšanai	180 LVL	Valsts Kultūrkapitāla fonds	Īstenots
Projekta pieteikums Ziemeļu Ministru padomes ierēdņu apmaiņas programmai. Pieredzes apmaiņa uz Dāniju un Īslandi	Piešķirta stipendija D.Veilandai 1300 LVL	Ziemeļu Ministru padome	Īstenots
„Dažādu lasītāju grupu apkalpošanas pilnveidošana” 4 RCB darbinieku pieredzes apmaiņa Vācijas publiskajās bibliotēkās	6 208 EUR	Eiropas Kopienas Mūžizglītības programmas (2007-2013) Leonardo da Vinci apakšprogramma	Īstenots

RCB projekti, kuru realizācija turpināsies 2008. gadā

Projekta nosaukums	2007. gadā atbalstīts	Fonds
“Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām” - Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde RCB filiālbibliotēkām	1 pilnais komplekts, 2 vidējie un 8 mazie komplekti.	VKKF mērķprogramma

Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

Gatavojoties filiālbibliotēku akreditācijai, tika apmeklētas attiecīgās filiālbibliotēkas, veikta konsultēšana par bibliotekārās dokumentācijas kārtošānu un akreditācijas dokumentu izstrādāšanu.

Konsultatīvo darbu **krājumu komplektēšanas un organizācijas jautājumos** atskaites gadā veica RCB Bibliotēku dienesta speciālisti gan pēc filiālbibliotēku vadītāju iniciatīvas, gan Bibliotēku dienesta plānotā darba ietvaros. Sniegtas konsultācijas un praktiska palīdzība: bibliotēku krājumu analīze un izvērtēšana, gatavojoties rekatalogizācijai; konsultācijas, gatavojoties krājuma pārbaudēm filiālbibliotēkās; konsultācijas par krājuma rekonplektēšanu un informācijas nesēju dokumentācijas noformēšanu, kā arī gatavojoties RCB Zemitānu un filiālbibliotēkas „Vidzeme” krājumu apvienošanai, RCB Grīvas un Grīziņkalna filiālbibliotēku krājumu apvienošanai. Veikta sarakstu izdrukāšana no RCB elektroniskā kopkataloga, lai veiktu pilnīgu krājuma rekatalogizēto un katalogizēto, nebilances daļas pārbaudi RCB Vecrīgas filiālbibliotēkā. Pēc pārbaudes veikšanas tika pilnībā dzēsti iepriekš pievienotie eksemplāri.

RCB bibliotēku dienesta galvenā bibliogrāfe koordinē **uzziņu informācijas darbu**, sniedz konsultācijas pa tālruni, e-pastu un uz vietas filiālbibliotēkās. Tiek konsultēti filiālbibliotēku darbinieki, kuri veido datubāzes.

Lai atvieglotu bibliotekāru uzziņu darbu, veidojot izstādes un organizējot pasākumus, Bibliotēku dienests ik gadu sagatavo jubilāru un ievērojamu notikumu kalendāru visam gadam. „Kalendārs bibliotēkām, 2008” ievietots RCB izdevuma „Jaunās Vēstis” 2007. gada novembra numurā un pieejams arī RCB mājaslapā.

RCB Bibliotēku dienesta galvenais bibliogrāfs veido jaunākās profesionālās literatūras apskatus, kas tiek publicēti izdevumā „Jaunās Vēstis”. Regulāri tiek papildināta tematiskā mape „Publikācijas par RCB un filiālbibliotēkām”, kurā apkopotas publikācijas presē, kā arī materiāli no interneta. Sastādīts bibliogrāfiskais saraksts „Publikācijas par RCB 2007. gadā”, kurā ietvertas grāmatas, apkopotas publikācijas presē un elektroniskās publikācijas. Bibliogrāfiskais saraksts tiks publicēts izdevumā „RCB gadagrāmata, 2007”.

Novadpētniecības darba jautājumos apmeklētas filiālbibliotēkas, kurās tika rīkoti semināri RCB bibliotekāriem, kā arī veikta individuāla darbinieku konsultēšana. Lai iepazīstinātu RCB un filiālbibliotēku novadpētniekus ar jaunāko literatūru specialitātē angļu un krievu valodā, pārskata gada sākumā nolasīts jaunākās novadpētniecības literatūras apskats „Ieskats jaunākajā novadpētniecības literatūrā.” Lekcijas konspekts tika elektroniski izsūtīts visiem RCB un filiālbibliotēku darbiniekiem.

Pārskata gadā Saldus rajona bibliotekāriem nolasīta lekcija „Novadpētniecības darbs RCB”, Latgales novada bibliotekāru 6. pārrobežu konferencē (13.-14. septembrī) veikta prezentācija „Rīgas Centrālās bibliotēkas digitālie projekti novadpētniecībā”. Konferences iespaidi un gūtās atziņas apkopotas I. Sallīnes rakstā „Novadpētniecība modernā informācijas telpā jeb Divas dienas vietā, kur sākas Latvija” (RCB „Jaunās Vēstis”). Jaunas atziņas bibliotēku vēsturē tika gūtas Madonas rajona bibliotēkas novadpētniecības konferencē „Jānis Tāle un Teodors Līventāls - bibliotekāru cunfetes saknes Madonas rajonā.”

Profesionālajam izdevumam „Bibliotēku Pasaule” sagatavots I. Sallīnes raksts „Novadpētniecība paradigmu maiņās: ieskats novadpētniecības literatūrā.”

Automatizācijas darbā gada laikā tika sniegtas konsultācijas par IBIS ALISE izmantošanu (rekatalogizācija un komplektēšanas procesi, analītisko ierakstu veidošana, cirkulācijas moduļa izmantošana, lasītāju datubāzes

veidošana un izmantošana), par informācijas izguvi, izmantojot dažādas datubāzes (Letonika, EBSCO, NAIS, Lursoft un Nozare.lv), kā arī RCB elektronisko kopkatalogu un datubāzes. 2007.gadā tika veikta pilnīga RCB lietotāju elektroniskās datubāzes ierakstu pārbaude.

Bibliotēku telpu projektēšanas un iekārtošanas jautājumos 2007.gadā veikta telpu funkcionālā plānojuma izstrāde RCB Svešvalodu filiālbibliotēkai, saņemot Britu padomes Latvijā dāvinātās mēbeles, un RCB Grīziņkalna filiālbibliotēkai. RCB filiālbibliotēkas „Vidzeme” telpām izstrādāts interjera projekts (sienu krāsu toņu palete, grīdas materiālu izvēle, nestandarta mēbeļu rasējumu izstrāde, mēbeļu specifikācijas izstrāde u.c.) un stāvu plānu shēma, kā arī izstrādātas telpu projektēšanas programmas RCB Imantas, Zaslauka, Ķengaraga, Bolderājas, Mārtiņa, Svešvalodu filiālbibliotēkai un filiālbibliotēkai „Avots”, „Rēzna”. Metodīķe bibliotēkas telpu jautājumos veica ekskursiju angļu valodā pa RCB filiālbibliotēku „Vidzeme”, sagatavojot stāstījumu par rekonstrukcijas projektu un ēkas vēsturi, kā arī par objekta realizācijas gaitu un iecerēm nākotnē.

2007. gadā tika apstiprināti RCB **metodīķa darbā ar lasītāju grupām** izstrādātie metodiskie ieteikumi RCB filiālbibliotēkām bērnu literatūras kārtojumam, kuri ir atbilstoši ”Klasifikācijas tabulām bērnu un skolu bibliotēkām” un atbilstoši pastāvošajai likumdošanai (Bērnu tiesību likums, 2006.g. nov.). Metodiskajos ieteikumos uzmanība pievērsta krājuma estētiskai un profesionālai sakārtotībai vienotā sistēmā (visu RCB filiālbibliotēku bērnu literatūras krājums tiks veidots pēc vienotiem noteikumiem), kas ir pielāgoti gan nelielu, gan lielāku bērnu nodaļu kārtojumam (vecuma grupu marķēšana).

2007.gadā tika izveidots un apstiprināts papildinājums galvojuma formai, ko aizpilda vecāki, bērniem iestājoties bibliotēkā; vecākiem tagad jānorāda, vai viņi atļauj (vai aizliedz) bērnam izmantot internetu bibliotēkā.

Gatavojoties 2007. gada Bibliotēku nedēļas pasākumiem, izveidoti metodiski ieteikumi skaļās lasīšanas pasākumu organizēšanai – doti ieteikumi skaļās lasīšanas pasākumu organizēšanai, norādīti dažādi skaļās lasīšanas pasākumu veidi, ieteikumi, kā veidot lasīšanas spēles, kā rosināt bērnus radoši darboties.

RCB un Britu padomes Latvijā organizētajā seminārā ”Kā iedvesmot jauniešus lasīt” (10.-11. 10.2007.) piedalījās RCB bibliotekāri, atsevišķu Latvijas rajonu bibliotēku pārstāvji, Rīgas skolu bibliotekāri, psihologi un jaunieši – bibliotēku lasītāji. Semināra mērķis – atklājot iespējamās bibliotekārā darba metodes un formas, veicināt lasīšanas popularitāti pusaudžu vidū.

RCB bibliotekāri varēja iegūt zināšanas par labāko RCB filiālbibliotēku pieredzi darbā ar bērniem un jauniešiem tālākizglītības nodarbībā ”Literatūru popularizējoši pasākumi bērniem un pusaudžiem” (04.10.2007.).

Interesentiem RCB Bibliotēku dienestā pieejamas mapes ”Pasākumu apraksti, scenāriji”, ”Bibliotēkas lasītāju – bērnu raksturojums”, ”Lasīšanas veicināšana”, kā arī RCB noformēšanas mākslinieces izveidotais papīra teātris ar papīra lellēm vienam izstrādātajam daiļdarba scenārijam.

RCB Bibliotēku dienests **vāc un apkopo RCB un filiālbibliotēku ceturkšņu un gada skaitliskos rādītājus un darba pārskatus**. Šie materiāli tiek kārtoti mapēs par katru filiālbibliotēku.

Gada garumā Bibliotēku dienesta speciālisti sniedza konsultācijas par bibliotekārā darba uzskaiti, tika sagatavoti metodiski ieteikumi par automatizētu lasītāju apkalpošanu RCB un tās filiālbibliotēkās. Gada sākumā tika sniegtas konsultācijas statistikas veidlapas ”1-bibliotēka. Pārskats par bibliotēkas darbību 2006. gadā”

aizpildīšanā. Lai samazinātu statistikas veidlapas aizpildīšanā pieļautās kļūdas un neprecizitātes, tika sagatavoti komentāri (norādījumi) veidlapas aizpildīšanai.

2007. gadā RCB piedalījās arī starptautiskos ar bibliotēku darba rādītājiem saistītos projektos:

- *Tibidabo Project* – publisko bibliotēku rādītāji par apkalpojamo reģionu, sniegtajiem pakalpojumiem, resursiem un krājumu sākot no 2000. gada;
- IFLA Metroņu bibliotēku sekcijas ikgadējais statistikas pārskats par 2006. gadu.

Laba darba pieredze tika gūta RCB un filiālbibliotēku darbinieku mācību braucienā uz Saldus pilsētas un Saldus rajona Kursīšu un Zirņu pagasta bibliotēkām. RCB Bibliotēku dienesta darbinieki apmeklēja Preiļu pilsētas bibliotēku un Valmieras pilsētas integrēto bibliotēku. Valmieras bibliotēkā gūtā pieredze aprakstīta I. Sallīnes rakstā „Vai es tavā vietā savu darbu darīšu?” (RCB „Jaunās Vēstis”).

RCB Bibliotēku dienesta vadītāja nolasīja lekciju „Dokumenti vieglā valodā un „ābolu plaukti” RCB” Saldus rajona bibliotekāriem, kā arī iepazīstināja klausītājus ar RCB Bibliotēku dienesta darbu reģionu galveno bibliotēku un skolu bibliotēku metodiķu seminārā.

RCB noformēšanas mākslinieces Anitas Pitranes izveidotais papīra teātris

Ārvalstu kolēģu vizītes RCB 2007. gadā

Lai iepazīstinātu ar projektu „Lasītāju grupu integrācija”, 2007. gada 9. martā RCB apmeklēja Viļņas (Lietuva) Centrālās bibliotēkas direktora vietniece Simona Žīliene, Utenas Centrālās bibliotēkas direktore Vida Garunkštite un Utenas Centrālās bibliotēkas Informācijas nodaļas vadītāja Laima Lapiniene.

Lai vadītu semināru „Pārmaiņas Helsinku Centrālajā bibliotēkā”, no 2007. gada 21. maija līdz 25. maijam RCB apmeklēja Helsinku pilsētas bibliotēkas (Somija) Projektu vadītāja Kristina Virtanena un, lai vienotos par konferences „Bibliotēka – pilsētvidē” organizēšanu, RCB apmeklēja konferences „Bibliotēka – pilsētvidē” organizētājs J. Van Varenbergs.

Lai iepazītos ar RCB un tās darba novitātēm, 2007. gada 1. jūnijā RCB apmeklēja 50 Stokholmas un Jevles (Zviedrija) publisko un universitāšu bibliotēku darbinieki. Zviedru kolēģiem tika sagatavota prezentācija arī par LU bibliotēkas restaurācijas un piebūves projektu.

Lai piedalītos mācību braucienā un nolasītu lekciju RCB darbiniekiem, no 2007. gada 12. septembra līdz 15. septembrim RCB apmeklēja Norčepingas pilsētas (Zviedrija) bibliotēkas direktore Birgita Hjerpe, bibliotekāres Marianne Lindberga un Ingela Karlssone.

Lai piedalītos mācību braucienā, no 2007. gada 1. oktobra līdz 5. oktobrim RCB apmeklēja Prāgas Pilsētas bibliotēkas (Čehija) Letnas filiālbibliotēkas bibliotekāre Katerina Pelnarova.

Lai pārspriestu 2007. gada gadagrāmatas redakcijas gaitu, 2007. gada 20. novembrī RCB apmeklēja Čehijas Nacionālās bibliotēkas direktora vietnieks Adolfs Knolls.

Lai vadītu semināru „Klientorientēta bibliotēka” un piedalītos mācību braucienā, no 2007. gada 5. decembra līdz 8. decembrim RCB apmeklēja Helsinku pilsētas bibliotēkas (Somija) Kirjasto 10 filiālbibliotēkas vadītājs Kari Lamsa.

2007. gada 30. novembrī RCB apmeklēja Viļņas Universitātes bibliotēkas direktore Audrona Glosiene un Viļņas Centrālās bibliotēkas direktore Rima Gražiene.

Lai parakstītu sadarbības līgumu un piedalītos mācību braucienā, no 2007. gada 14. decembra līdz 16. decembrim RCB apmeklēja Sanktpēterburgas M. Ļermontova Starprajonu centralizētās (Krievija) bibliotēku sistēmas direktors Sergejs Serejčiks, Metodiskās nodaļas vadītāja Tatjana Cvetkova un galvenā bibliotekāre Rimma Korņakova.

RCB direktora vietniece Andra Vīta un Sergejs Serejčiks sadarbības līguma parakstīšanas brīdī

RCB darbinieku ārvalstu komandējumi 2007. gadā

No 2007. gada 16. augusta līdz 25. augustam pasaules bibliotēku un informācijas kongresā (īkgadējā starptautiskā IFLA konferencē), kas notika Durbanā (Dienvidāfrika), piedalījās RCB direktora vietniece Doloresa Veilande.

Sadarbības līguma ietvaros no 2007. gada 14. marta līdz 16. martam piedalīties mācību braucienā uz Helsinku pilsētas bibliotēku (Somija) tika komandēta RCB direktora vietniece Doloresa Veilande.

No 2007. gada 4. maija līdz 14. maijam gadskārtējā IFLA Metropoļu bibliotēku sekcijas konferencē, kas notika Sietlā (ASV), piedalījās RCB direktore Dzidra Šmita.

No 2007. gada 17. maija līdz 19. maijam Baltijas bibliotekāru 8. kongresā „Kultūras mantojuma saglabāšana digitālā vidē”, kas notika Tallinā (Igaunija), piedalījās RCB direktora vietniece automatizācijas darbā Andra Vīta.

No 2007. gada 8. jūnija līdz 16. jūnijam starptautiskajā konferencē „Krima 2007” – „Bibliotēkas un informācijas resursi mūsdienu zinātnes, kultūras, izglītības un biznesa pasaulē”, kas notika Sudakā (Ukraina), piedalījās RCB direktora vietniece automatizācijas darbā Andra Vīta.

Lai piedalītos ierēdņu apmācības programmā, pamatojoties uz Ziemeļu Ministru padomes biroja piešķirto stipendiju, no 2007. gada 15. jūlija līdz 29. jūlijam mācību braucienā uz Īslandes un Dānijas bibliotēkām tika komandēta RCB direktora vietniece Doloresa Veilande.

Lai piedalītos mācību braucienā uz Overijselses bibliotēku dienestu (Nīderlande), no 2007. gada 8. jūlija līdz 14. jūlijam sadarbības līguma ietvaros tika komandēta RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Daiga Bērziņa un RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Ingūna Stranga.

Sadarbības līguma ietvaros no 2007. gada 3. septembra līdz 7. septembrim piedalīties mācību braucienā uz Prāgas Pilsētas bibliotēku (Čehija) tika komandēta RCB Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja Irisa Arāja.

No 2007. gada 12. septembra līdz 16. septembrim Ziemeļvalstu konferencē „Ziemeļvalstu bibliotēku sadarbība Eiropas un globālā perspektīvā – menedžmenta stratēģijas jaunām struktūrām”, kas notika Hanasaari (Somija), piedalījās RCB direktore Dzidra Šmita.

No 2007. gada 1. oktobra līdz 5. oktobrim mācību braucienā uz Briseli (Beļģija) nolūkā iepazīties ar Eiropas Savienības institūciju, Briseles Nacionālās bibliotēkas un publisko bibliotēku darbu, kā arī Eiropas Savienības informācijas punktu organizāciju un pieredzi komunikācijas darba veidošanā Eiropas Savienības informācijas aģentūras organizētās darba vizītes ietvaros tika komandēta RCB galvenā bibliotekāre Gunta Ozola.

Sadarbības līguma ietvaros no 2007. gada 23. oktobra līdz 27. oktobrim mācību braucienā uz Norčepingas pilsētas bibliotēku (Zviedrija) tika komandēti RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Aiga Cakule, RCB Automatizācijas nodaļas vadītājs Dmitrijs Lancovs un RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkas vadītājas p.i. Natālija Petrāne.

Lai sadarbības līguma ietvaros iekārtotu izstādi „Latvijas silueti” un piedalītos tās atvēršanā Kirovogradas apgabala universālajā zinātniskajā bibliotēkā, no 2007. gada 12. novembra līdz 17. novembrim uz Kirovogradu (Ukraina) tika komandēta RCB Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja Irisa Arāja un RCB galvenā bibliotekāre Gunta Ozola.

Eiropas Kopienas mūzizglītības programmas Leonardo da Vinci apakšprogrammas atbalstītā RCB mobilitātes projekta „Dažādu lasītāju grupu apkalpošanas pilnveidošana” ietvaros mācību braucienā uz Berlīnes publiskajām bibliotēkām (Vācija) no 2007. gada 2. decembra līdz 8. decembrim tika komandēta RCB Svešvalodu filiālbibliotēkas vadītāja Polina Ārīte, RCB Pārdaugavas filiālbibliotēkas vadītāja Ingrida Loginova. Uz Brēmenes publiskajām bibliotēkām (Vācija) tika komandēta RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Ineta Kaļķe un RCB Svešvalodu filiālbibliotēkas galvenā bibliotekāre Ilva Šmite.

No 2007. gada 13. decembra līdz 14. decembrim RCB direktore Dzidra Šmita piedalījās starptautiskā konferencē „Sievietes politikā”, kas norisinājās Prāgā (Čehija).

Lai izvērtētu Eiropas Kopienas mūzizglītības programmas Leonardo da Vinci apakšprogrammas atbalstītā RCB mobilitātes projekta „Dažādu lasītāju grupu apkalpošanas pilnveidošana” realizāciju un plānotu turpmāko sadarbību no 2007. gada 20. decembra līdz 22. decembrim uz Brēmenes pilsētas bibliotēku (Vācija) tika komandēta RCB direktore Dzidra Šmita.

Bibliotēkas materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

2007.gadā veikti šādu RCB struktūrvienību telpu remonts:

RCB filiālbibliotēka „Vidzeme”: platība – 950m², izmaksas – Ls 718 188, tika veikta pārbūve un kopējais remonts, iegādāts jauns aprīkojums, videonovērošana, nodrošināta apkure ar šķidro kurināmo.

RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka: platība – 195m², izmaksas – Ls 70 000, tika veikta telpu renovācija, iegādāts jauns aprīkojums, videonovērošana un centrālāpkure.

Ēkā, Rīgā, Graudu ielā 59, kur atrodas vairākas RCB struktūrvienības tika veikta kāpņu telpu un 2.,3 stāva palīgtelpu remonts par kopīgām izmaksām Ls 77 572 apjomā. Veikts arī maģistrālā gāzes vada izbūve uz ēku Graudu ielā 59 (Ls 48 000).

Jaunās un izremontētās telpās tika pārvietota RCB Bišumuižas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Kurzeme”.

Nepieciešamie remonts RCB laikā līdz 2010.gadam:

RCB struktūrvienība	Platība (m ²)	Izmaksas (Ls)	Piezīmes	Aprīkojums, iekārtas
RCB Imantas filiālbibliotēka	836	350.000	Projekta izstrāde un kapitālais remonts	Neapmierinošs aprīkojums, jānomaina vēdināšanas sistēma
RCB filiālbibliotēka „Avots”	367	160.000	Pārbūves projekta izstrādāšana. Pagrabstāva un bēniņu izbūve	Jānomaina aprīkojums un vēdināšanas sistēma
RCB filiālbibliotēka „Zvirbulis”	167	300.000	Jaunbūve	
RCB Mārtiņa filiālbibliotēka	118	250.000	Renovācija	
RCB Zasulauka filiālbibliotēka	238	60.000	Telpu pārplānošana, logu nomaiņa	Aprīkojuma nomaiņa

Rīgā jāuzceļ jauna RCB ēka un RCB filiālbibliotēku ēkas Ziepniekkalnā, Purvciemā, Vecmīlgrāvī.

2007. gada sākumā RCB un tās filiālbibliotēkās tika izmantota šāda datortehnika:

Dell Optiplex GX1 datori, Dell Optiplex GX110 datori, Compaq Evo datori, Sonex Vector datori. Visvājākā konfigurācija ir P3 450 MHz, 256Mb RAM, Win2k/Office2k

Kaut arī šādi datori ir tehniski novecojuši, tie joprojām spēj sniegt lietotājiem nepieciešamo iespēju klāstu darbam ar internetu, dokumentiem un pārējiem mūsdienu standarta mediju formātiem.

Katrā RCB filiālbibliotēkā ir iespēja izdrukāt melnbaltas izdrukas, lielākajās filiālbibliotēkās tiek piedāvātas arī krāsainās izdrukas, dokumentu un attēlu kopēšana, skenēšana.

Gada laikā iegādātā tehnika:

- Proxy serveris (interneta plūsmas kontrolei un labākai interneta pieejamībai),
- čeku printeris (paredzēts lasītāju saņemto informācijas nesēju nosaukumu izdrukai uz čeka),
- printeris iX4000 PIXMA Canon,
- kopētāji, 5 gab.,
- svītrkodu skeneri, 3 gab. (lietotāju automatizētai apkalpošanai).

Nepieciešamā tehnika tika saņemta arī no dažādām organizācijām:

- Rīgas Domes Informācijas tehnoloģijas centrs:

datori (procesori), 5 gab.,

monitori, 11 gab.

- Bila un Melindas Geitsu fonds:

speciāls datorkomplekts ar palielināšanas iekārtu un telelupu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (tiks instalēts RCB filiālbibliotēkā „Vidzeme”),

aprīkota datorklase un mobilā datorklase darbinieku apmācībām Reģionālā mācību centra vajadzībām (15 klēpjatori katrai klasei, 2 multifunkcionālas iekārtas, projektoram, statīvs projektoram, ekrāns).

- Britu Padome Latvijā:

6 datorkomplekti (RCB Svešvalodu filiālbibliotēkai)

- Valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmas”

svītrkodu skeneri, 100 gab. (paredzēti lietotāju automatizētai apkalpošanai),

Jāsecina, ka esošā datortehnika, kā arī cita biroja tehnika atbilst lietotāju prasībām un spēj nodrošināt lielu daļu no pieprasītajiem pakalpojumiem. Taču pieprasījums pēc datorpakalpojumiem ir tik liels, ka esošais datoru skaits RCB filiālbibliotēkās ir nepietiekošs.

Bibliotēkas personāls

2007.gada beigās RCB strādāja 373 darbinieki, no kuriem 254 bija bibliotekārie darbinieki (241 – pilna laika slodzes darbinieks, 11 strādā pusslodzi, bet 2 bija cita slodze). 251 bibliotekārais darbinieks RCB strādā pamatdarbā.

Bibliotekāro darbinieku izglītība

ar bibliotekāro izglītību	137
ar maģistra grādu	11
ar bakalaura grādu	11
ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	8
ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	38
ar profesionālo vidējo izglītību	69
ar izglītību citās jomās	117
ar maģistra grādu	4
ar bakalaura grādu	5
ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	0
ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	71
ar profesionālo vidējo izglītību	0
ar vispārējo vidējo izglītību	37
zinātņu doktori	0

RCB realizē savu darbību atbilstoši Bibliotēku likumam, Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem, Rīgas Centrālās bibliotēkas Nolikumam (apstiprināts Rīgas Domē 16.09.2003., prot. Nr.100, 7. §) un šādiem saistošiem dokumentiem: Rīgas Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku lietošanas noteikumi (apstiprināti 17.04.2007.); Rīgas Centrālās bibliotēkas darba kārtības noteikumi (apstiprināti 22.12.2006.); Rīgas Centrālās bibliotēkas darba koplīgums (noslēgts starp RCB direktori un RCB darbinieku arodbiedrību 18.12.2006.); „Darba samaksas sistēmas nolikums” un „Rīgas Centrālās bibliotēkas darbinieku apbalvojuma nolikums”, kā arī saskaņā ar amatu aprakstiem un instrukcijām.

Darba attīstības pārrunas

2007. gadā tika veikts nopietns darbs, lai piemērotu RCB darbinieku darba samaksu Ministru kabineta 2005. gada 20. decembra noteikumiem Nr. 995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju”. Lai piemērotu minēto samaksas sistēmu bija jāveic katra darbinieka individuālā novērtēšana pēc Ministru kabineta 2001. gada 13. februāra instrukcijas Nr. 2 „Ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtēšanas kārtība”.

Darba attīstības pārrunas RCB darbiniekiem norisinājās 2007.gada janvārī un februārī.

Darbinieku novērtēšana tika veikta trijos posmos:

1.posms - dokumentu sagatavošana novērtēšanai (Personāldaļa sagatavoja veidlapas, veica struktūrvienību vadītāju un darbinieku rakstisku un mutisku instruktāžu. Struktūrvienību vadītāji novērtēja padotos, katrs darbinieks rakstīja pašnovērtējumu. Tika nozīmētas divas novērtēšanas komisijas, sastādīts novērtēšanas laika grafiks);

2.posms - darbinieku novērtēšana pēc sastādītā grafika 3 reizes nedēļā (katram darbiniekam tika atvēlētas ne mazāk kā 20 minūtes);

3.posms - darbinieku novērtēšanas dokumentu apstrāde.

Novērtēto darbinieku skaits- 248.

Visa gada garumā RCB notika darbinieku rotācija, kurā kopumā piedalījās 32 darbinieki.

2007.gada nogalē RCB tika veikta darbinieku aptauja ar mērķi noskaidrot priekšlikumus par bibliotekārā darba procesu optimizāciju RCB. Tika iesūtītas 66 anketas (gan individuālas, gan kolektīvas). Rezultāti tika apkopoti un izmantoti tālākajā RCB darba organizēšanā.

2007.gadā RCB darbinieki, kuri RCB pamatdarbā strādā vairāk par diviem gadiem, tika nodrošināti ar darbinieku veselības apdrošināšanas polisēm, bet darbiniekiem, kuri RCB nostrādājuši vismaz divus gadus un kuriem kārtējā redzes pārbaudē ir minēts, ka darbam ar datoru ir nepieciešami speciāli medicīniski optiski redzes korekcijas līdzekļi (brilles), RCB reizi divos gados apmaksā divdesmit latus no brīļļu cenas.

Septembrī RCB un filiālbibliotēku darbinieki, kuri 2007. gadā atzīmēja nozīmīgu dzīves vai darba jubileju, devās ekskursijā uz Skrīveriem.

2007.gada 20. jūnijā RCB un filiālbibliotēku darbinieki piedalījās kopīgā Jāņu ielīgošanā, bet 19.decembrī – Ziemassvētku pasākumā, ko organizēja RCB administrācija un arodbiedrība.

2007.gadā bibliotēkas un bibliotekāru darbs tika augstu novērtēts, saņemot dažādus apbalvojumus:

- Par lielu ieguldījumu bibliotēku darba attīstībā un starptautisko sadarbības sakaru veicināšanā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas balva par sasniegumiem bibliotēku nozarē 2006. gadā piešķirta RCB direktora vietniecei Doloresai Veilandei.

RCB direktora vietniece Doloresa Veilande un LR Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļas vadītājs Jānis Turlajs balvas pasniegšanā

- RDKD gada balvu 2007 „Baltais zvirbulis” saņēma RCB Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja Īrisa Arāja un RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļas vadītāja Valentīne Kļebanoviča.
- Latvijas Bibliotekāru biedrības balvu „Gada bibliotekārs Latvijas pilsētu bibliotēkās” saņēma RCB Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Natālija Hološa.

RCB darbinieku tālākizglītības un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi notiek saskaņā ar mācību programmu, kas tiek realizēta no septembra līdz maijam (RCB mācību plānu skat. pielikumā Nr. 3).

2007.gadā 8 RCB bibliotekāri ar darba stāžu 0-1 gads noklausījās jau tradicionālo lekciju kursu „Bibliotēku darba pamati”, apgūstot praktiskas zināšanas par bibliotekārā darba procesu organizāciju RCB.

Tālākizglītības nodarbības vadīja gan RCB speciālisti, gan **vieslektori**:

- LU Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas docētāja Vineta Gerkena nolasīja lekciju „Konfliktu vadīšana lasītāju apkalpošanas darbā”,
- LU asociētā profesore Ilze Stikāne nolasīja lekciju „Bērnu literatūra Latvijā un pasaulē”,
- LU lektore Līga Ulberte nolasīja lekciju „Jaunākā latviešu dramaturģija”,
- Latvijas Valsts vēstures arhīva speciāliste Valda Kvaskova nolasīja lekciju „Dzimtu vēstures pētījumu avoti Latvijas Valsts vēstures arhīvā”,
- J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas prorektore Dagmāra Beitnere nolasīja lekciju „Literatūra un identitāte socioloģijas skatījumā”,
- Valsts SIA „Bērnu psihoneiroloģiskās slimnīcas „Ainaži” valdes priekšsēdētāja Ilona Balode nolasīja lekciju „Saskarsmes un intelektuālā darba īpatnības bērniem ar garīgās attīstības un citiem psihiskiem traucējumiem”.

RCB tālākizglītības pasākumiem tiek pieaicināti vieslektori no Latvijas un ārvalstīm

Starptautisko sadarbības līgumu ietvaros RCB apmeklējuši vairāki **ārvalstu bibliotēku speciālisti**, novadot seminārus RCB un filiālbibliotēku darbiniekiem:

- 24.maijā semināru „Pārmaiņas Helsinku Centrālajā bibliotēkā” vadīja Helsinku pilsētas bibliotēkas (Somija) Projektu vadītāja Kristina Virtanena,
- 13.septembrī semināru „Lasīšanas veicināšanas pasākumi Norčēpingas pilsētas bibliotēkā” vadīja šīs bibliotēkas bibliotekāres Marianne Lindberga,

- 16.decembrī semināru „Klientorientēta bibliotēka” vadīja Helsinku pilsētas bibliotēkas (Somija) Kirjasto 10 filiālbibliotēkas vadītājs Kari Lamsa.

RCB tika organizēta bibliotekāru datorapmācība un apmācība automatizācijas procesu veikšanai: veikta apmācība darbam BIS ALISE 3.0 versijai (rekatalogizācija un analītika), Organizēti kursi apmācībai darbam ar BIS ALISE 4.0 versiju, veiktas apmācības protokola Z39.50 lietošanā BIS ALISE 3.0 versijā, veiktas RCB darbinieku individuālas (8 bibliotekāri) un grupu datorprasmju apmācības, kā arī individuālas lasītāju elektroniskas reģistrācijas apgūšanai (3 bibliotekāri); veiktas individuālas apmācības informācijas meklēšanā datubāzēs (7 bibliotekāri); veikta individuāla bibliotekāru apmācība par lasītāju reģistrāciju un automatizētu izsniegšanu RCB Bērnu literatūras nodaļā un RCB Pieaugušo literatūras nodaļā, kā arī RCB filiālbibliotēkā „Tilts”.

2007.gada novembrī tika uzsāktas apmācības Latvijas Valsts un Bila un Melindas Geitsu fonda (BMGF) līdzfinansētā projekta „Trešais tēva dēls” ietvaros, Rīgas Reģionālajā mācību centrā (atrodas RCB telpās Graudu ielā 59) laikā no 13.novembra līdz 28.novembrim veicot elektroniskā paraksta apmācības 228 bibliotekāriem darbiniekiem, kā arī iepazīstinot ar BMGF un publisko bibliotēku attīstības projektu ievadlekcijā „Latvijas Valsts un Bila un Melindas Geitsu fonda projekts Latvijā”, bet laikā no 17.decembra līdz 21.decembrim veicot pilotāžapmācības 11 bibliotekāriem kursā „Informācijas tehnoloģijas un interneta lietošanas iemaņu uzlabošana”.

Pārskata gadā RCB darbinieki savas profesionālās zināšanas papildināja dažādos apmācībuursos, semināros un konferencēs, kā arī starptautiskos komandējumos (skat. pārskata sadaļu „Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums”).

No janvāra līdz maijam un no oktobra līdz decembrim vienu reizi nedēļā notika profesionālās angļu valodas kursi 2 grupām. No oktobra līdz decembrim notika arī profesionālās vācu valodas kursi 2 grupām.

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums

2007.gadā RCB pamatbudžets bija Ls 2 382 674 (saņemtā pašvaldības dotācija bija Ls 2 348 824, maksas pakalpojumi tika plānoti Ls 33 850 un no valsts budžeta tika piešķirti Ls 2 529 – informācijas tehnoloģiju nodrošināšanai); salīdzinājumā ar 2006.gadu pašvaldības dotācijas pieaugums bija 19.5%. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2007.gadā bija Ls 29 150 un sastādīja tikai 82,6% no plānotiem ieņēmumiem. 2007.gadā tika piešķirti papildus līdzekļi pamatapgām - Ls 183 465. No kopējiem izdevumiem bibliotēku darbības nodrošināšanai 98% izlietoti kārtējiem izdevumiem un 2% kapitāliem izdevumiem. Kārtējo izdevumu lielākais īpatsvars ir personāla atalgojums un kopā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām veido 69,4%. 30,6% sastāda pārējie uzturēšanas izdevumi (galvenokārt grāmatu un žurnālu iegāde, telpu īre, apkure, apgaismošana). Grāmatu un žurnālu iegādei izlietoti Ls 307 739, kas ir 13,2% no uzturēšanas izdevumiem. 2007.gadā informatīvo nesēju iegādei izdevumi palielinājušies par 8,3%. Saskaņā ar MK noteikumiem grāmatu iegādes normatīvs paredz Ls 0,3 uz 1 iedzīvotāju, 2007.gadā RCB tas bija 42 santīmi uz vienu iedzīvotāju. RCB finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu.

Sadarbība ar pašvaldību

Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) darba jautājumi 2007. gadā tika regulāri pārrunāti Rīgas domes Kultūras departamentā (RDKD), Rīgas domes Īpašuma departamentā (RDĪD), kā arī skatīti Rīgas Domes Kultūras, mākslas un reliģijas lietu komitejā. Pārskata gadā īpaši tika aktualizēta darbinieku atalgojuma problēma. Faktiski šis jautājums bija dienas kārtībā visu 2007. gadu. Tas deva iespēju būtiski palielināt darbinieku atalgojumu.

Kopumā budžets tika palielināts par 19,5%.

Tas deva iespēju paredzēt līdzekļus darbinieku veselības apdrošināšanai, ievērojami bagātināt RCB un tās filiālbibliotēku krājumu. RCB budžetā paredzētie līdzekļi tika ieskaitīti regulāri un pilnā apjomā.

2007. gadā RDĪD pabeidza RCB filiālbibliotēkas „Vidzeme” rekonstrukciju un iedalīja papildus līdzekļus tās aprīkojuma iegādei. 2007. gadā RDKD veica RCB Grīziņkalna filiālbibliotēkas rekonstrukciju un aprīkošanu.

2007. gadā tika noslēgts trīspusējs sadarbības līgums starp RDKD, Kultūras Informācijas sistēmu (KIS) un RCB Geitsu fonda projekta realizācijai.

2007. gadā RDKD gada balvu „Baltais zvirbulis” saņēma Īrisa Arāja un Valentīna Kļebanoviča. RCB un tās filiālbibliotēkās ir pieejama Rīgas Domes bezmaksas informācija (bukleti, biļeteni u.c.). Rīgas Domes deputāti vairākkārtēji ir apmeklējuši RCB un piedalījušies pasākumos.

2007. gadā Rīgas Domes rīkotajā akcijā „Labā zvaigzne Rīgā 2007” ir ieguvusi RCB Juglas filiālbibliotēkas vadītāja Sandra Kokina.

Slēdzot sadarbības līgumus ar partnerpilsētām, Rīgas Dome tajos paredz arī sadarbību bibliotēku jomā, kas tiek precizēta atbilstošos apakšlīgumos.

2007. gadā tika noslēgts sadarbības līgums starp RCB un St. Pēterburgas (Krievija) M.Lermontova Starprajonu centralizēto bibliotēku sistēmu.

2007. gada decembrī RCB direktore Dz. Šmita kopā ar Rīgas Domes Kultūras, mākslas un reliģijas lietu komisijas priekšsēdētāju Helmī Stalti Prāgā piedalījās starptautiskā konferencē „Sieviete un politika”

Bibliotēkas publicitāte un darbs ar sabiedrību

Lai veicinātu bibliotēkas popularitāti un atpazīstamību, kā arī informētu sabiedrību par nodokļu maksātāju līdzekļu lietderīgu izmantošanu, RCB veido sistemātiskus publicitātes pasākumus: organizē literatūras un mākslas izstādes, tematiskus vispārīzglītojošus un brīvā laika pavadīšanas pasākumus, ikgadējo Bibliotēku nedēļu, pirmsskolas izglītības iestāžu un skolu audzēkņu ekskursijas uz bibliotēku u.c. RCB sagatavo informatīvo izdevumu „Jaunās Vēstis”, bukletus, atgādnes un citus publicitātes materiālus, veido savu mājaslapu un papildina to ar saitēm uz citu bibliotēku un sadarbības iestāžu mājaslapām, izplata informāciju dažādos plašsaziņas līdzekļos, publicē ikgadējo „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatu” un gada pārskatu.

Savu nozīmi bibliotēku un to sniegto pakalpojumu popularizēšanā nezaudē dažādi publicitātes materiāli: bukleti, bibliotēku vizītkartes, informācijas lapiņas, grāmatzīmes, ielūgumi un apsveikumi, kā arī suvenīri.

RCB sistemātiski tiek nodrošināta pašvaldības un cita sabiedriski nozīmīga informācija.

2007. gadā RCB notikuši **1 470 pasākumi**, ko apmeklējuši **35 355 interesenti**, kā arī bibliotēku apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar **3 545 bibliotēkās iekārtotajām izstādēm**.

2007. gada publicitātes pasākumu īpašās tēmas bija zviedru bērnu rakstnieces Astrīdas Lindgrēnas 100 gadu jubileja, kurai tika veltīta gan RCB un tās filiālbibliotēku Bibliotēku nedēļa, gan Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, gan daudzi citi pasākumi visa gada garumā, pasākumi franču kultūras programmas „Francijas pavasaris” ietvaros, kā arī Mākslas dienām, Rīgas svētkiem un Dzejas dienām veltītie pasākumi. RCB ikgadējās **Bibliotēku nedēļas** organizēšanas tradīciju aizsāka 1996. gadā, 2007. gadā tā notika no 23. līdz 28. aprīlim un vairumā RCB filiālbibliotēku tika veltīta slavenajai zviedru bērnu rakstniecei Astrīdai Lindgrēnai, kuras 100. jubileja šogad tiek svinēta visā pasaulē. Virkne Bibliotēku nedēļas pasākumu bija saistīti tieši ar šo notikumu, un to mērķis bija aktualizēt ģimenes lomu lasīšanas procesā un konsolidēt dažādas lasītāju un klausītāju paaudzes, īpašu uzmanību veltot skaļās lasīšanas sarīkojumiem, kuros Astrīdas Lindgrēnas teksti kalpotu kā lasošas ģimenes kopsaucējs. RCB Bibliotēku dienests sadarbībā ar noformēšanas mākslinieci sagatavoja krāsainus publicitātes materiālus (afišas, bukletus) un bērniem domātu, atmiņu un intelekta darbību veicinošo spēli „Biblioloto”.

Bibliotēku nedēļas laikā tradicionāli tika plānotas tikšanās ar sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem, visu nedēļu kā bibliotēkās, tā arī ārpus to sienām tika organizēti visdažādākie pasākumi un akcijas. Kā katru

gadu, Bibliotēku nedēļas laikā tiek rīkotas nodarbības lietotāju informācijpratības veicināšanai, ekskursijas pa bibliotēku, atvērto durvju dienas, bibliotekārās stundas un citi bibliotēku, grāmatu un lasīšanu popularizējoši pasākumi.

Kā nozīmīga akcija jāatzīmē RCB un filiālbibliotēku rīkotais **konkurss „Mana Latvija”** Rīgas skolu 5. – 7. klašu skolēniem, kas notika divās kārtās no 1. oktobra līdz 9. novembrim. Konkursa rīkotāju mērķis bija veicināt bērnu interesi par Latvijas vēsturi un atbalstīt aktivitātes jaunu zināšanu ieguves jomā, kā arī rosināt skolēnu radošo darbību grupā. Konkursa pirmā kārtā aicināja dalībniekus atbildēt uz rīkotāju sagatavotajiem jautājumiem, bet otrajā kārtā jeb konkursā „Prezentēju Latviju” dalībniekiem tika piedāvāts veidot priekšnesumus, kolāžas, PowerPoint prezentācijas, bukletus un citus radošos darbus par Latviju. Labākos no iesūtītajiem darbiem 9. novembrī autori prezentēja žūrijas komisijai. Konkursa galvenā balva bija brauciens uz Ziemassvētku kauju muzeju „Mangaļi”.

10. oktobrī RCB Svešvalodu filiālbibliotēkā tika prezentēta kolekcija un aprīkojums, ko Britu padome Latvijā nodeva bibliotēkas rīcībā. Pasākumā piedalījās Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Ričards Mūns un Britu padomes Latvijā direktore Agita Kļaviņa.

2007. gadā notika RCB filiālbibliotēku **jauno telpu atklāšanas pasākumi**:

- 30. martā „VOLVO” sporta centra telpās Jūrmalas gatvē 78d durvis vēra RCB filiālbibliotēka „Kurzeme”;
- 15. novembrī RCB Bišumuižas filiālbibliotēka sagaidīja pirmos viesus jaunajās telpās Rīgas Piena kombināta ēkā Bauskas ielā 180.

RCB un tās filiālbibliotēkās notikuši **grāmatu atvēršanas svētki**:

- 27. aprīlī RCB tika prezentēts Rīgai veltītā bibliogrāfiskā rādītāja „Tavos pulksteņos zvanu, tavos akmeņos skanu” 2. izdevums, kad kopā tika aicināti bibliogrāfiskā rādītāja veidotāji un citi RCB darbinieki. Plašāka izdevuma prezentācija notika novadpētniecības konferences „Vai Rīga jau gatava?” ietvaros septembrī (skat. tālāk);
- Aprīlī Mākslas dienu laikā RCB Juglas filiālbibliotēkā Mārtiņš Vērdiņš iepazīstināja ar savu grāmatu „Aktrise Mirdza Martinsone. Viegli ar tušas spalvu iezīmēta”;

- septembrī Dzejas dienu ietvaros notika Lūcijas Vollbergas grāmatas „Buča” atvēršanas svētki bērniem Juglas filiālbibliotēkā.

Katru gadu RCB filiālbibliotēkas aktīvi iesaistās Rīgas pilsētas organizētajās kultūras aktivitātēs:

- No 18. līdz 30. maijam RCB Pieaugušo literatūras nodaļā bija aplūkojama Hanzas dienām veltīta izstāde „Rīga Hanzas Savienībā”. Izstādē bija apskatāmi materiāli par Hanzas Savienības pilsētām Latvijā, kā arī seni izdevumi no Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājumiem;
- RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka ar novadpētniecības materiālu izstādi "Mana planēta tepat Grīziņkalnā", kas bija aplūkojama Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas "Aspazija" telpās, 27. maijā piedalījās Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas rīkotajos "Vasarsvētkos Grīziņkalnā";
- RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka 3. maijā piedalījās tradicionālajos Bērnu svētkos Ziemeļblāzmas parkā, kur piedāvāja svētku apmeklētājiem iesaistīties mīklu minēšanā un iepazīties ar bibliotēkas novadpētniecības materiāliem;
- augusta otrajā pusē Rīgas svētku 2007 ietvaros RCB un filiālbibliotēkas prezentēja virkni izstāžu, kurās interesentiem tika piedāvāts visdažādākajām Rīgas dzīves jomām veltīts materiālu klāsts – uzziņu literatūra, daiļliteratūra, preses materiāli, noteiktas tēmas atspoguļojošas PowerPoint prezentācijas u.c. Bez tam RCB darbinieki domāja un atlasīja jautājumus spēlei „Rīgas gudrinieks”, kuras viena no kārtām notika

RCB Brīvības ielā 49/53. Visas RCB filiālbibliotēkas, kas ar savām izstādēm iesaistījās Rīgas svētku 2007 pasākumu programmā, saņēma Rīgas Domes pateicības rakstus.

RCB piedalījās valsts mēroga akcijās un projektos:

- 2007. gadā RCB Bērnu literatūras nodaļa un 14 filiālbibliotēkas piedalījās Latvijas Kultūrkapitāla fonda finansētās mērķprogrammas "Lasīšanas veicināšana un bibliotēkas pakalpojumu bērniem attīstīšana" projektā "Bērnu žūrija". 3. aprīlī čaklākie „Bērnu žūrijas 2006” eksperti varēja piedalīties noslēguma pasākumā Ilģuciema kultūras centrā. Bibliotēkās tika izvietoti krāsaini, koši plakāti, katrs „Bērnu žūrijas” dalībnieks saņēma ielūgumu uz šo pasākumu;

- plašu pasākumu klāstu RCB un filiālbibliotēkas piedāvāja festivāla „Francijas pavasaris Latvijā 2007” ietvaros (21. marts – 21. jūnijs). RCB filiālbibliotēkas, kas ar saviem pasākumiem papildināja franču kultūras programmu, saņēma festivāla rīkotāju pateicības rakstus par veiksmīgu, radošu un profesionālu sadarbību festivāla sagatavošanā un norisē;

- 9. aprīlī Leļļu teatrī notika sabiedriskas organizācijas „Grāmatas bērniem” un RCB organizētais slavenā krievu rakstnieka Korneja Čukovska 125. dzimšanas dienai veltītais pasākums, kura apmeklētājus ar savu priekšnesumu priecēja arī RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkas teātris „Dzīvesprieks”;
- no 13. aprīļa līdz 13. maijam, atsaucoties Mākslinieku savienības aicinājumam, RCB filiālbibliotēkas plaši atzīmēja Mākslas dienas;
- 21. aprīlī RCB notika valsts aģentūras “Kultūras informācijas sistēmas” un sabiedrības “Tilde” rīkotā erudīcijas konkursa bibliotēku lasītājiem „Meklē un atrodi datu bāzē www.letonika.lv!” Ziemeļu reģionālais fināls, bet 12. maijā - lielais fināls. Sacensības, tāpat kā 2006. gadā, vadīja TV3 raidījuma "Bez tabu laiks" vadītājs Juris Šteinbergs;
- Dzejas dienām par godu RCB un filiālbibliotēkas tradicionāli rīko literatūras izstādes, lai iepazīstinātu lasītājus ar jaunāko, kas atrodams dzejas plauktos, kā arī dažādiem ar dzeju, dzejniekiem, dzejas mīļotājiem un kritiķiem saistītiem materiāliem. Tradicionāli Dzejas dienu laikā tiek organizētas arī dažādas tikšanās. Savu artavu - vairāk nekā 600 grāmatas – grāmatu maiņas teltij „Nāc un iemaini pret īsto!” Esplanādē bija sarūpējis RCB Repozitārija Apmaiņas fonds.
- 26. un 27. septembrī Rīgā notika Rīgas Centrālās bibliotēkas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Bibliotekāru biedrības organizētā **Latvijas bibliotekāru 11. novadpētniecības konference** „Vai Rīga jau gatava?” Ar pieredzi tieši Rīgas „novada” pētniecībā klātesošos iepazīstināja RCB speciālisti. RCB galvenā bibliotekāre Inta Sallinene pastāstīja par RCB gadagrāmatu konceptuālajām konsekvencēm, RCB galvenā bibliogrāfe Zinta Geršmane informēja par darbu, kas Rīgas Centrālajā bibliotēkā ieguldīts novadpētniecības bibliogrāfijas un datubāzu veidošanas jomā, RCB Bolderājas filiālbibliotēkas vecākais bibliotekārs Indulis Jūgs pastāstīja par to, kā noris Rīgas bibliotēku un Latvijas Televīzijas sadarbība raidījumu ciklā „Ielas garumā”, bet RCB Bišumuižas filiālbibliotēkas vadītāja Ingrīda Rasa iepazīstināja ar novadpētniecības aktivitātēm Bišumuižas filiālbibliotēkā. RCB Hanzas filiālbibliotēkas galvenais bibliotekārs Jānis Apse pastāstīja par digitālo resursu veidošanas darbu Hanzas filiālbibliotēkā. Par darbu, kas Rīgas Centrālajā bibliotēkā veikts bibliotēku ēku kultūrvēsturiskā konteksta digitalizācijā, pastāstīja RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkas vadītāja Mārīte Astrīde Pļaviņa (Augusta Dombrovska kultūrvēsturiskais komplekss) un RCB filiālbibliotēkas „Vidzeme” vadītāja Lolita Grahoļska („Vidzemes” ēka). Īpaša vieta Rīgas konferencē bija atvēlēta RCB novadpētniecības speciālistu veidotā bibliogrāfiskā rādītāja „Tavos pulksteņos zvanu, tavos akmeņos skanu” un tematiskās datubāzes „Rīga latviešu daiļliteratūrā” prezentācijai, kas norisēja notikumam atbilstošā vidē Rīgas Domes telpās;

- 29. oktobrī RCB grāmatu izsniegšanas punktā Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā tika atklāta jaunā datorspēle „Uzcel Gaismas pili!” Projekta idejas autors un pasūtītājs ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrība. Spēle tapusi ar „Lattellecom”, Valsts Kultūrkapitāla fonda, UNESCO, Kultūras ministrijas un Pasaules brīvo latviešu apvienības atbalstu;

- Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa 2007. gadā norisinājās no 12. līdz 18. novembrim. Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas temats bija „Sieviete Ziemeļvalstīs”. Bibliotēkas tika aicinātas veidot pasākumus, izstādes, rosināt diskusijas par sievietes nozīmi un lomu sabiedrībā, par sievieti, kas aizrauj un iedvesmo, par sievieti, kura ietekmējusi mūsu dzīvi. Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas programmā tika lasīti izcilu, populāru sieviešu - rakstnieču literāro darbu fragmenti: Astrīdas Lindgrēnas „Pepija Garzeķe” un „Ronja – laupītāja meita” bērnu auditorijai un Sigridas Undsetes „Kristīne Lavransa meita” pieaugušajiem. Latvijā katru gadu palielinās to bibliotēku skaits, kas vēlas piedalīties Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas programmā, arī RCB un 16 filiālbibliotēkas bija programmas dalībnieku pulkā;

- Sadarbībā ar Valsts valodas aģentūru un Valodu mācību centru RCB un Svešvalodu filiālbibliotēkā notika „Valodu kafejnīcas” pasākumi, kuru galvenā tēma bija mūsdienu valodniecības problēmas;
- Gada nogalē 4. decembrī RCB Bērnu literatūras nodaļā sadarbībā ar a/s „Latvijas Valsts meži” notika „Meža pasaku” lasījumi. Pasākumā piedalījās ne tikai Latvijas sabiedrībā pazīstamais tēls Cūkmens, bet tika popularizēts arī jaunais pasaku portāls www.pasakas.net.

Neatņemama RCB filiālbibliotēku ikdienas darba sastāvdaļa ir gadskārtu svētkiem, valsts svētkiem un citiem kalendārajiem datumiem, kā arī ievērojamu cilvēku jubilejām veltītie pasākumi visdažādākajām lasītāju un interesentu grupām. Īpaši aktīva ir sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, arī augstskolām, kuru audzēkņiem tiek organizēti bibliotēku un to sniegto pakalpojumu popularizējoši

pasākumi – ekskursijas uz bibliotēku, bibliotekārās stundas, informācijpratības nodarbības. Jāatzīmē, ka RCB filiālbibliotēku darbinieki sadarbojas dažādu pasākumu organizēšanā, ne tikai apmainoties ar informāciju par iespējamiem pasākumu viesiem, bet arī aicinot kolēģus jau sagatavotu pasākumu novadīt savā filiālbibliotēkā. Tas dod iespēju taupīt darbaspēka un darbalaika resursus, bet ar sagatavoto tematu iepazīstina plašāku auditoriju.

Bibliotēkas savos pasākumos aicina piedalīties **interesantus un sabiedrībā pazīstamus cilvēkus** – rakstniekus, māksliniekus, aktierus, zinātniekus u.c. RCB un filiālbibliotēku organizētajos pasākumos piedalījušies: literatūrzinātniece Anita Rožkalne, LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes profesore Ilze Stikāne, profesore Feliciana Rajevska, CSDD speciālisti, komponists Vilnis Punka, leļļu kolekcionāre un rakstniece Lūcija Vollberga, rakstnieks Sergejs Žuravļovs, dzejniece Ludmila Mežiņa, rakstniece un publiciste Marina Kostņecka, vēsturnieki Bruno un Ilze Pētersoni, grafiķe Rūta Opmane, putnu pētnieks Jānis Brikmānis, Dailes teātra aktieris un dekorators Mārtiņš Vērduņš, psihoterapeite Aina Poiša, dzejnieks, rakstnieks un publicists Arnolds Auziņš, grāmatu muzeja „Ķīpiji” vadītāja Aija Štosa, māksliniece un žurnāla „Mistērija” līdzizdevēja Lilita Postaža, fotogrāfs un sporta komentētājs Zigurds Mežavilks, rakstnieks Juris Zvirgzdiņš, māksliniece un bērnu grāmatu ilustratore Ieva Lapiņa, fotogrāfe Margita Zālīte, dzejnieks Jānis Rokpelnis, fiziķis un antroposofs Dainis Ozoliņš, tautas dziedniece Terēzija Daugule, jaunais dzejnieks Stefans Ezra Dimitevs, Raiņa vasarnīcas – muzeja vadītāja Astrīda Cīrule u.c. sabiedrībā zināmi cilvēki.

Nemainīgi bibliotēkās populārākais un visbiežāk izmantotais literatūras popularizēšanas un krājumu atklāsmes veids bija **izstādes**. Visvairāk tika organizētas tematiskās izstādes, veidotas arī cikla izstādes un jaunieguvuma izstādes, vienas grāmatas izstādes, kā arī literatūras skates. Attiecīgam tematam veltītas izstādes bieži papildināja bibliotēku organizētos pasākumus. Materiālus izstādēm veido grāmatas un citi bibliotēku krājumos esošie informācijas nesēji, raksti no periodiskajiem izdevumiem, materiāli no tematiskajām mapēm un interneta. Izstāžu tematu izvēli nosaka iespēja akcentēt kādu personību, notikumu aktualitāte un lasītāju pieprasījums. Ir temati, kas bibliotēku izstādēs atkārtojas gadu no gada. Visvairāk tas attiecināms uz izstādēm, kas veltītas svētkiem un atceres dienām. Tomēr to organizēšana ir aktuāla, jo ļauj lasītājam uzzināt ko jaunu vai palūkoties uz notikumiem no cita redzes punkta.

Līdztekus tradicionālajām literatūras izstādēm bibliotēku telpas veiksmīgi tiek izmantotas dažādām mākslas, radošo darbu un kolekciju izstādēm, ko bibliotēkas veido sadarbībā ar māksliniekiem, kultūras un mākslas centriem, skolām un citiem sadarbības partneriem. RCB un filiālbibliotēku apmeklētāji varēja aplūkot Borisa Gukova, Tatjanas Kovaļevskas, Pētera Šetohina, Dzidras Riekstiņas, Pāvila Šēnhofa, Jura Gribruļa, Romāna Rudzīša, Jāņa Anmaņa, Dmitrija Assa gleznas, Roberta Elekša akvareļus, Solvitas Jamontes un Andrea Kvaljino, Dainas Ģeibakas, A.Hazānes un V.Cukanova, A.Kaspara, Margitas Zālītes, fotokluba „Rīga” fotoizstādes, Stases Medites un Elitas Viliamas ekslibrus, Rūtas Opmanes grafikas, tautas lietišķās mākslas studijas „Vācelīte” un „Rota”, glezniecības studijas „Umbra” dalībnieku, jaunrades centra „Laimīte” un Rīgas skolēnu pils audzēkņu darbu izstādes u.c.

2007. gadā veidotas izstādes, kas bija daļa no valstī un Rīgā rīkoti nozīmīgiem projektiem (skat. iepriekš). Informācija par izstādēm bija publicēta plašsaziņas līdzekļos un pasākumu informatīvajos bukletos.

RCB 2007. gadā rīkoja vairākas Latvijas un starptautiska mēroga izstādes:

- 12. martā RCB tika atklāta Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas organizētā grāmatu mākslas konkursa izstāde „Zelta ābele 2006”. Grāmatizdevēji šādu konkursu rīko jau 14. reizi, bet RCB gada skaistākās grāmatas savu lietotāju uzmanībai piedāvāja otro gadu. Skaistāko grāmatu izstādē bija aplūkojamas 53 konkursam izvirzītās divdesmit triju izdevēju grāmatas. Visa gada garumā grāmatu izstāde „Zelta ābele 2006” bija aplūkojama dažādās RCB filiālbibliotēkās – Sarkankalna, Ziemeļblāzmas, Pļavnieku, Torņakalna filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Avots”;
- 4. oktobrī RCB Bērnu literatūras nodaļā tika atklāta ceļojošā fotoizstāde „Latvijas Augu vēstniecība 2007”. Šajā izstādē bija aplūkojamas Latvijas Augu vēstniecības vēlēšanu uzvarētāju fotogrāfijas. Izstādi papildināja RCB darbinieku sagatavotā literatūras kolekcija „Latvijas dabas pērles”. Fotoizstāde bija Latvijas Vides aizsardzības fonda finansētā Latvijas dabas fonda (LDF) projekta noslēguma pasākums. Šī projekta galvenais mērķis bija piesaistīt sabiedrības uzmanību savvaļas augu aizsardzībai;

- Latvijas Republikas proklamēšanas dienu RCB ar izstādi „Rīgas gadsimtu silueti” tradicionāli ik gadus atzīmē kādā no tām Eiropas pilsētām, kuru publiskās bibliotēkas ir RCB sadarbības partneres. 2004. gadā izstādi rādījām Tallinā, 2005. gadā – Viļņā, 2006. gadā Norčēpingas pilsētas bibliotēkā Zviedrijā, bet 2007. gadā mūsu darbinieku veidotā izstāde „Latvijas silueti” bija aplūkojama Kirovogradas apgabala universālajā zinātniskajā bibliotēkā Ukrainā. No 15. novembra līdz 15. decembrim Kirovogradā bija skatāmi visdažādākie iespieddarbi no RCB un specializētās RCB Vecrīgas filiālbibliotēkas krājumiem. Izstādē bija izliktas gan senas grāmatas, kartes, pastkartes un grafikas, gan visjaunākie Rīgai veltītie izdevumi, fotomateriāli un elektroniskie informācijas nesēji. Ekspozīciju vizuāli bagātināja arī RCB Daugavas filiālbibliotēkas galvenās bibliotekāres Marutas Svikles PowerPoint programmā izveidotā Rīgas zīmolobjektu un jūgendstila celtnu fotouzņēmumu prezentācija. Izstādē eksponētie materiāli atspoguļoja abus Latvijas brīvvalsts posmus un Rīgas vēsturi no pilsētas dibināšanas laikiem līdz mūsu dienām, īpaši akcentējot ar 18. novembri – Latvijas Neatkarības dienu – saistītos notikumus. Virkne materiālu aicināja ieskatīties Latvijas, īpaši Rīgas kultūras, mākslas un izglītības vēsturē un aktivitātēs. Izstādes veidotāji ukraiņu skatītājiem piedāvāja arī jaunākos tūrisma ceļvežus, bukletus, kartes un fotoalbumus.

RCB Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja Iriša Arāja un galvenā bibliotekāre Gunta Ozola izstādes „Latvijas silueti” atklāšanā

- 7. decembrī RCB Bērnu literatūras nodaļā tika atklāta fotogrāfa Valtera Poļakova ceļojošā personālizstāde „Cerību laiks”. Izstādes atklāšanā piedalījās Latvijas Bērnu un ģimenes lietu ministrs Ainars Baštiks, izstādes idejas autore un organizētāja Diāna Strazdiņa (salons „Studija Pluss”), fotomākslinieks Valters Poļakovs, RDKD Bibliotēku programmas vadītāja Kristīne Krūze, LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes darbiniece Gunta Kraģe, RCB administrācija un darbinieki. Izstādes galvenais tēls ir sievietes mātes cerībās, un tā ir mākslinieka poētisks vēstījums par cerību laika skaistumu un piepildījuma gaidām.

Regulāri tiek rīkotas novadpētniecības izstādes un izstāžu cikli veltīti novadam un novadniekiem gan bibliotēkā, gan ārpus tās dažādu pasākumu ietvaros. Piemēram, RCB Sarkankalna filiālbibliotēkā visvairāk lasītāju interesi piesaistīja izstādes, kurās tika pretstatīta senā Sarkandaugava un šodienas izstādē „Sarkandaugava mainās, augdama mainās, vai to varēs pazīt rīt?”. RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka ir izveidojusi izstāžu ciklu „Tava valsts, tava pilsēta un tavs novads.”

Populāras ir novada mākslinieku darbu izstādes bibliotēkās. Dažām bibliotēkām šāda veiksmīga sadarbība ar māksliniekiem jau notiek vairāku gadu garumā, bet viņu izstādīto darbu ekspozīcijas mainās. Piemēram, RCB Bergu filiālbibliotēkā vienmēr ir izstādītas Jurģa Skulmes gleznas.

RCB Bibliotēku dienests reizi mēnesī turpināja sagatavot informatīvo izdevumu „Jaunās Vēstis”, kas pieejams visiem filiālbibliotēku darbiniekiem, kā arī ar to var iepazīties RCB mājaslapā (www.rcb.lv). Līdztekus aktuālai profesionālai informācijai „Jaunajās Vēstīs” publicēts liels skaits RCB un filiālbibliotēkās organizēto pasākumu, pieredzes braucienu, konferenču un citu organizēto un apmeklēto pasākumu aprakstu.

Sabiedrības informēšanai filiālbibliotēkas izmanto **visdažādākās publicitātes formas**, piemēram, bibliotēkās ir izvietoti informācijas stendi, kur vienmēr izlasāma informācija par bibliotēkas aktualitātēm un rīkotajiem pasākumiem, informācija par pasākumiem un bibliotēkas darbību tiek izplatīta mikrorajona mācību iestādēs, iespēju robežās iedzīvotāju dzīvesvietās tiek izplatītas informācijas lapiņas, bibliotēkas veido bukletus, kuros iekļauto informāciju regulāri atjauno, gatavojoties pasākumiem, tiek izgatavoti ielūgumi un nelielas informatīvas lapiņas u.c.

2007. gadā tika sagatavots poligrāfiski iespiests informatīvs RCB buklets latviešu, angļu un krievu valodā, sagatavotas RCB grāmatzīmes. Tika izgatavoti suvenīri – maisiņi, pildspalvas – ar RCB logo, kā arī sagatavoti ielūgumi uz nozīmīgākajiem pasākumiem, izgatavots RCB Ziemassvētku apsveikums. Publicitātes materiāli tiek izstrādāti, ievērojot vienotu stilu un izmantojot RCB simboliku. Tos veido RCB noformēšanas mākslinieki, kā arī RCB filiālbibliotēkas publicitātes materiālus un bibliotēku noformējumu veido pašas, izmantojot to rīcībā esošās tehnoloģiskās iespējas.

Veiksmīgi RCB tēla un sabiedrisko attiecību veidošanā 2007. gadā strādāja RCB Publicitātes nodaļa. Ieviešanai RCB mājaslapas sadaļā „Aktualitātes”, Kultūras ministrijas mājaslapas bibliotēkām veltītajā

sadaļā, RD Kultūras departamenta mājaslapas ikmēneša aktuālo notikumu sadaļā un Rīgas pašvaldības portālā, kā arī jaunizveidotajā Bibliotēku portālā regulāri tika gatavota un iesniegta informācija par nozīmīgākajiem notikumiem RCB profesionālajā dzīvē. RDKD Kultūras procesa un stratēģijas pārvaldes Pasākumu un informācijas nodaļas Sabiedrisko attiecību projektu vadītājai Ilonai Brūverei nosūtītā informācija regulāri tiek pārsūtīta lielākajām Latvijas ziņu aģentūrām (BNS, LETA), no kurienes tā nonāk plašsaziņas līdzekļu rīcībā. Publicitātes nodaļa strādāja dažādu RCB sabiedriskās attiecības veicinošu faktoru jomā (sadarbības partneru apsveikšana valsts un Ziemassvētkos, ielūgumi uz nozīmīgiem RCB organizētiem pasākumiem).

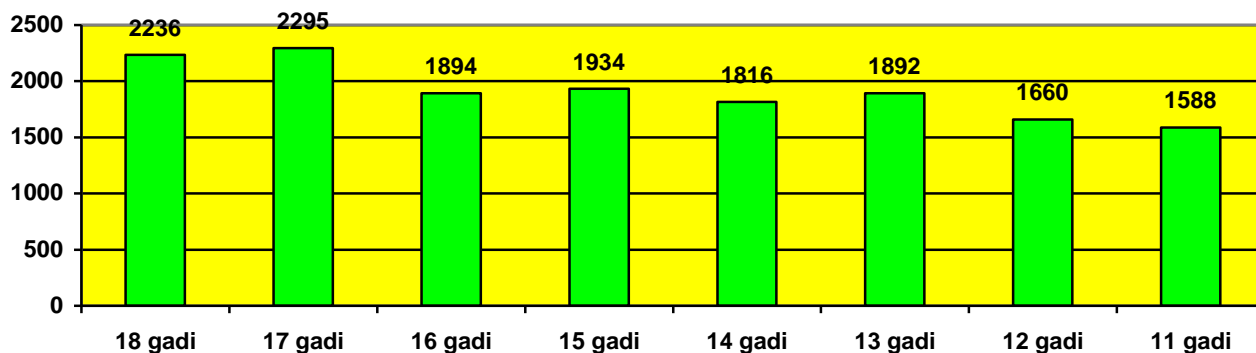
RCB un tās filiālēm arī 2007. gadā tikusi veltīta liela plašsaziņas līdzekļu uzmanība. Par RCB tiek rakstīts avīzēs, tās vārds ir izskanējis radio, un RCB sniegtie pakalpojumi un norises tikušas atspoguļotas arī televīzijā. Aktivizējusies sadarbība ar vietējiem laikrakstiem, piemēram, „Vidzemes Priekšpilsētas Vēstis”, „Mežaparka akcenti”.

2007. gadā RCB aicināja uz sadarbību virkni valsts un pašvaldības iestāžu, kā arī sabiedrisku organizāciju, mudinot rast iespēju sniegt informatīvo atbalstu un iedalīt šo iestāžu izdotos bezmaksas informatīvos materiālus (bukletus, brošūras u.c.) izplatīšanai RCB lasītāju vidū. Šādu materiālu izplatīšana ir viena no RCB funkcijām un nozīmīgs solis iedzīvotāju informētības līmeņa paaugstināšanā.

Informatīvos materiālus RCB un filiālbibliotēkas šogad saņēma, pateicoties sadarbībai ar: Latvijas Republikas Labklājības ministriju; Latvijas Republikas Bērnu un ģimenes lietu ministriju; Rīgas domes Labklājības departamentu; Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu; Rīgas domes Komunālo departamentu; Invalīdu un viņu draugu apvienību "Apeirons"; Sabiedrības veselības aģentūru; Rīgas Atkarības profilakses centru; Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru; Rīgas domes Bērnu tiesību aizsardzības centru; Pasaules dabas fondu; Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociāciju „Paparodes zieds”.

RCB kā galvenā bibliotēka un RCB Nordeķu filiālbibliotēka piedalījās LNB un AKKA/LAA pētījumā „Autoru darbu izmantošana Latvijas bibliotēkās”, apkopojot izsnieguma datus par 2006. gadu.

Visas RCB filiālbibliotēkas savos pārskatos veikušas bibliotekārā darba pamatrādītāju statistisko analīzi. Lai veiktu pasākumus, kas uzlabotu bibliotekāro apkalpošanas darbu bērniem un jauniešiem, 2007. gadā visās RCB filiālbibliotēkās tika veikta kvantitatīva datu analīze, noskaidrojot lasītāju – pusaudžu un jauniešu - skaitu.

Lai arī dažās bibliotēkās rādītāji bija atšķirīgi (to ietekmē bibliotēkas atrašanās vieta, piedāvāto pakalpojumu klāsts, specializācija u.c.), tika apzināta reālā situācija – bērniem pieaugot, palielinās (nevis samazinās) nepieciešamība izmantot bibliotēku pakalpojumus.

Lokālus pētījumus veikušas vairākas RCB filiālbibliotēkas. Analizējot statistiskos rādītājus un bibliotēkā pieejamās ziņas par lasītāju, daudzās RCB filiālbibliotēkās noskaidrots konkrēts, bibliotēkas apkalpes rajonam atbilstošs, pakalpojumu saņēmēju loks (lasītāju grupas, nodarbošanās, vecuma grupas u.c.), kas veicinās uzlabojumus piedāvāto bibliotekāro pakalpojumu klāstā.

Vairāki pētījumi veikti RCB Daugavas filiālbibliotēkā. Viens no tiem aptauja 4.-9.klašu skolēniem "Jauno tehnoloģiju atkarību izplatība jauniešu vidū", kurā noskaidrots, ka lielākā daļa respondentu bibliotēkā regulāri izmanto datorpakalpojumus (84%), gandrīz katru dienu datoru lieto gandrīz puse aptaujāto (69%), dienā pie datora pavadot vidēji 1-2 stundas. Biežāk tiek meklēti teksti izklaidei un atpūtai (25%), materiāli mācībām (19%), laiku aizņem arī sarakste (19%). Neviens no respondentiem neuzskata, ka viņiem ir datoratkarības problēmas.

Lai noskaidrotu reālo bibliotēkas lasītāju loku, uzzinātu, kādus izdevumus vajag iegādāties lasītājiem ar īpašām vajadzībām RCB Daugavas filiālbibliotēkā aptaujāti 115 respondenti. Pētījumā atklāts, ka 70% respondentu piegādā bibliotēkas grāmatas arī citiem - ģimenes locekļiem (75%), kaimiņiem (6%), draugiem un paziņām (19%). Cilvēkiem ar īpašām vajadzībām īpaši būtu nepieciešami izdevumi ar palielinātu druku, kā arī izdevumi vieglajā valodā.

Lai iegūtu informāciju, vai un kāpēc lasītāji vēlas apmeklēt konkrēto bibliotēku tika veikta aptauja RCB Imantas filiālbibliotēkā, konstatējot, ka bērni labprātāk apmeklē skolas, kurā mācās, bibliotēku vai RCB Imantas filiālbibliotēku. Aptaujā piedalījās 154 skolēni, vairākums no tiem labprātāk izvēlas apmeklēt RCB Imantas filiālbibliotēku (68%), jo visu svarīgāko informāciju iegūst, izmantojot tieši publisko bibliotēku krājumus.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore
25.02.2008.

/Dz. Šmita

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2007. gada darba pārskata sagatavošanā piedalījās: *Rasma Bāliņa, Daiga Bērziņa, Aiga Cakule, Zinta Geršmane, Daina Ģeibaka, Māra Grigorevska, Ilrita Jundase, Ineta Kaļķe, Dmitrijs Lancovs, Inta Logina, Alla Peskiševa, Jānis Plaudis, Inta Sallinene, Ingūna Stranga, Dzidra Šmita, Linda Štamere, Zane Šmita, Klāra Švedra, Doloresa Veilande, Lora Viļķina, Andra Vīta, Gida Zepkāne*

Pārskats par RCB un tās filiālbibliotēku kopējo krājumu uz 2008. gada 1. janvāri

sigla	RCB struktūrvienība	Krājums 2007.01.01.	Saņemts 2007.	Rekomplektēts 2007.	Krājums 2008.01.01.	(+) vai (-)
1.	Centrālā bibliotēka	86 219	9 660	4 815	91 064	4845
2.	Šampētera	37 706	1 989	3 220	36 475	-1231
3.	Annas	32 270	2 055	374	33 951	1681
4.	Laima	15 148	1 370	3 673	12 845	-2303
5.	Grīziņkalna	19 948	2 200	4 384	17 764	-2184
6.	Sarkankalna	19 451	1 945	1 608	19 788	337
7.	Nordeķu	30 331	1 831	3 543	28 619	-1712
8.	Bolderājas	24 656	2 103	4 100	22 659	-1997
9.	Vidzeme	38 474	2 655	7 829	33 300	-5174
10.	Kurzeme	17 564	2 351	2 790	17 125	-439
11.	Metod.nod.	1 553	230	19	1 764	211
12.	Torņakalna	25 288	3 217	1 924	26 581	1293
13.	Rēzna	22 782	2 258	1 775	23 265	483
14.	Čiekurkalna	15 185	1 929	1 237	15 877	692
15.	Avots	23 456	2 314	7 852	17 918	-5538
16.	Ziemeļblāzmas	31 097	2 641	5 685	28 053	-3044
17.	Pārdaugavas	29 460	2 029	3 982	27 507	-1953
18.	Hanzas	32 343	2 485	1 787	33 041	698
19.	Grīvas	11 680	774	515	11 939	157
20.	Sarkandaugavas	20 021	1 801	1 693	20 129	108
21.	Jaunciema	13 614	1 243	2 950	11 907	-1707
22.	Pūce	20 330	1 147	879	20 598	268
23.	Svešvalodu	28 832	1 753	3 231	27 354	-1478
24.	Bišumuižas	13 372	1 525	1 045	13 852	480
25.	Zemgale	19 746	2 043	663	21 126	1380
26.	Zemitānu	14 979	536	7 711	7 804	-7175
27.	Juglas	47 090	3 188	25 404	24 874	-22216
28.	Burtnieks	14 612	1 565	1 438	14 739	127
29.	Zolitūdes	13 095	1 364	662	13 797	702
30.	Daugavas	40 489	3 638	4 091	40 036	-453
31.	Zvirbulis	13 551	1 371	981	13 941	-2522
32.	Mežaparka	6 832	872	396	7 308	476
33.	Pļavnieku	28 964	2 842	2 075	29 731	767
35.	Strazds	17 495	1 783	824	18 454	959
36.	Mārtiņa	9 644	1 173	481	10 336	692
37.	Vinnijs	10 839	891	563	11 167	328
38.	Mangaļu	13 136	20	268	12 888	-248
41.	Ķengaraga	41 727	3 220	6 084	38 863	-2864
42.	Mežciema	11 858	1 052	1 326	11 584	-274
44.	Mākslas	24 267	1 040	3 554	21 753	-2514

45.	Zasulauka	20 775	2 203	3 884	19 094	-1681
46.	Ilģuciema	30 495	2 906	2 722	30 679	184
48.	Imantas	38 165	4 590	4 738	38 017	-148
49.	Vecrīgas	2 723	401	276	2 848	125
50.	Tilts	8 484	854	2 685	6 653	-1831
51.	Berģu	11 246	1 473	1 539	11 180	-66
F1	Repozitārija aktiv.f.	4 987	3 371	35	8 323	3336
Kopā		1 055 979	95 901	143 310	1 008 570	-47409

RCB un filiālbibliotēku izmantošanas rādītāji 2007. gadā

Bibliotēka	Lasītāju skaits 2007	Bērni līdz 18 gadiem	Apmeklētāju skaits 2007	Apmeklētāju skaits līdz 18 gadiem	Izsniegums 2007	Izsniegums līdz 18 gadiem
CB (Picaug.+Bērnu)	12840	3730	177864	37341	370727	66716
Izsnieg.punkts BKUS	912	745	11390	10557	8448	7128
Annas	910	144	16025	3693	46552	10755
Avots	1474	249	23003	6721	51841	9629
Berģu	540	150	8821	2842	27139	6714
Bišumuižas	1004	336	11159	3515	38100	9639
Bolderājas	1702	982	23159	11795	72740	33702
Čiekurkalna	1076	480	16206	7216	36745	9149
Daugavas	3358	1179	50712	15684	146825	24705
Grīziņkalna	1843	357	29066	3802	119855	4852
Hanzas	1274	555	22757	6510	63113	18623
Ilģuciena	2256	692	31431	7373	65326	17663
Imantas	4023	2350	67671	35492	181483	64891
Jaunciema	573	298	11342	5845	17975	8414
Juglas	2284	506	37790	12616	94409	20114
Kurzeme	1065	354	14532	4797	52613	6657
Ķengaraga	2013	899	34860	16031	109992	41992
Laima	1259	215	26212	1796	47125	4446
Mākslas	1756	125	23976	379	127072	8983
Mežaparka	392	135	6182	2314	10243	1860
Mežciema	991	421	20468	8792	42498	14305
Nordeķu	1506	263	27952	5458	91795	10794
Pārdaugavas	1886	455	28787	7519	64301	28356
Plavnieku	2000	763	36471	16765	70076	14029
Pūce	1039	452	17272	7711	26925	7711
Rēzna	1773	399	40077	5839	119636	15794
Sarkankalna	1920	122	19814	835	67495	1289
Strazds	1571	760	26951	9275	61996	14895
Svešvalodu	1420	153	12575	637	27944	621
Šampētera	1116	324	15165	3892	43854	9928
Tilts	1022	150	5838	500	14809	693
Torņakalna	1678	421	25698	5885	67220	10960
Vecrīgas	177	8	2485	179	7507	45
Vidzeme	199	4	1150	49	2483	88
Zasulauka	1648	622	31755	7459	82440	13887
Zemgale	1322	476	34664	15652	85686	9776
Zemitānu	1061	165	11488	1676	22748	1326
Ziemeļblāzmas	1696	649	43031	12835	242307	74758
Zolitūdes	1078	246	18167	3023	52125	9690
Kopā	67657	21334	1063966	310300	2882168	615577
Burtnieks	1204	645	15497	8342	37243	16626
Grīvas	640	562	11503	9205	23090	18397
Mārtiņa	452	378	7074	5981	22081	19291
Sarkandaugavas	1317	1123	24554	21298	55679	50685
Vinnijs	1244	1101	18023	17319	42447	36268
Zvirbulis	1022	749	13285	9507	33261	23984
Kopā bērnu bibl.	5879	4558	89936	71652	213801	165251
Pavisam kopā	73536	25892	1153902	381952	3095969	780828

**Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku
tālākizglītības pasākumu programma 2007. gadam**

DATUMS	NODARBĪBAS TEMATS	NODARBĪBAS LAIKS	KLAUSĪTĀJI	ATBILDĪGAIS
11.01.07.	Literatūras apskats „Publikācijas novadpētniecībā”	10.00	Atbildīgie par novadpētniecības darbu	I.Sallinene
18.01.07.	Konfliktu vadīšana lasītāju apkalpošanas darbā	10.00	Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa Lekt.: Vineta Gerkena (Latvijas Universitāte)
25.01.07.	Jaunākā latviešu bērnu literatūra	10.00	Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa Lekt.: Ilze Stikāne (Latvijas Universitāte)
08.02.07.	Saskarsme darba kolektīvā	10.00	Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa Lekt.: Ineta Tunne (Latvijas Universitāte)
15.02.07.	Dzimtu vēstures pētījumu avoti Latvijas Valsts vēstures arhīvā	10.00	Atbildīgie par novadpētniecības darbu	I.Sallinene Lekt.: Valda Kvaskova (Latvijas Valsts vēstures arhīvs)
22.02.07.	Aktualitātes RCB telpu renovācijā	10.00	Deleģēti pārstāvji	Z.Šmita
01.03.07.	Rīgas Centrālās bibliotēkas struktūra. Finansēšana. Bibliotekārā dokumentācija. Darba plānošana	10.00 – 15.00	Jaunie bibliotekāri ar stāžu Rīgas CB 0-1 gads	D.Bērziņa
08.03.07.	Bibliotēku krājuma organizācija un komplektēšana Rīgas Centrālajā bibliotēkā. SBA.	10.00 – 15.00	Jaunie bibliotekāri ar stāžu Rīgas CB 0-1 gads	A.Vītola M.Grigorevska I.Kaļķe R.Bāliņa
15.03.07.	Bibliotēkas pasākumu organizēšanas metodika. Publicitāte. Sadarbības partneri.	10.00 – 14.00	Jaunie bibliotekāri ar stāžu Rīgas CB 0-1 gads	A.Cakule
22.03.07.	Uzziņu-informatīvais darbs bibliotēkā. RCB datubāzes. WebPac izmantošana	10.00 – 14.00	Jaunie bibliotekāri ar stāžu Rīgas CB 0-1 gads	Z. Geršmane I. Kaļķe
29.03.07.	Lasītāju apkalpošana. Darbs ar lasītāju grupām	10.00 – 14.00	Jaunie bibliotekāri ar stāžu Rīgas CB 0-1 gads	I.Stranga

DATUMS	NODARBĪBAS TEMATS	NODARBĪBAS LAIKS	KLAUSĪTĀJI	ATBILDĪGAIS
12.04.07.	Literatūra un identitāte socioloģijas skatījumā	10.00	Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa Lekt.: Dagmāra Beitnere (J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija)
19.04.07.	Tikšanās ar izdevniecību pārstāvjiem	10.00	Deleģēti pārstāvji	A.Vītola
24.05.07.	„Helsinki pilsētas bibliotēka kā piemērs izmaiņām somu bibliotēkārājā pasaulē”	10.00	Deleģēti pārstāvji	Lektore: Kristina Virtanena (Somija)
maijs	Mācību braucieni RCB darbiniekiem		Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa
13.09.07.	Seminārs „Lasīšanas veicināšanas pasākumi Norčepingas pilsētas bibliotēkā”	10.00 – 11.00 (notiek CB BLN)	Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa Lektore: Marianne Lindberga (Zviedrija)
04.10.07.	Literatūru popularizējoši pasākumi bērniem un pusaudžiem	10.00 – 14.00 (notiek RCB Imantas filiālbibliotēkā)	Bērnu bibliotēku vai nodaļu darbinieki	I.Stranga, T.Minajeve
18.10.07.	Saskarsmes un intelektuālā darba īpatnības bērniem ar garīgās attīstības un citiem psihiskiem traucējumiem	10.00	Deleģēti pārstāvji	D.Bērziņa Vieslektore – Dr.Ilona Balode (V/SIA „Bērnu psihoneiroloģiskā s slimnīcas „Ainaži”” valdes priekšsēdētāja)
25.10.07.	Mācību brauciens uz Dānijas un Īslandes publiskajām bibliotēkām IFLA 73.ģenerālkonference Durbanā (Dienvidāfrika)	10.00	Bibliotēku vadītāji	D.Veilande
08.11.07.	Noformēšanas darba pamati, izmantojot datorprogrammas (1.nodarbība)	10.00 – 14.00 (notiek datorklasē)	Deleģēti pārstāvji pēc reģistrācijas RCB Bibliotēku dienestā	A.Pitrāne
15.11.07.	Noformēšanas darba pamati, izmantojot datorprogrammas (2.nodarbība)	10.00 – 14.00 (notiek datorklasē)	Deleģēti pārstāvji pēc reģistrācijas RCB Bibliotēku dienestā	A.Pitrāne
22.11.07.	Lasītāju vajadzību izpēte	10.00	Deleģēti pārstāvji	I.Stranga
06.12.07.	Klientorientēta bibliotēka	10.00	Deleģēti pārstāvji	Lektors: Kari Lamsa (Somija)